

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

«ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ» МЕКЕМЕСИНИН
УСТАВЫ

УСТАВ
УЧРЕЖДЕНИЯ «ОШСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Ош шаары – 2024-жыл

город Ош – 2024 год

Мамлекеттик тилде
1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. «Ош мамлекеттик университети» мекемеси (мындан ары - Университет) - Кыргыз Республикасынын кесиптик жогорку билим берүү жана илим мамлекеттик уюму. Университет 1951-жылдын 24-майында СССР Министрлер Советинин токтому менен 1951-жылы ачылган, Ош мамлекеттик педагогикалык институттун базасында 1992-жылы 17-июнда № 224 Кыргыз Республикасынын Президентинин Буйругу менен уюшулган.

1.2. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 18-июлундагы № 243 «Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын потенциалын жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө» жарлыгы менен «Ош мамлекеттик университети» мекемесине өзгөчө макам берилди.

1.3. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 18-июлундагы № 243 «Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим

На официальном языке
1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Учреждение «Ошский государственный университет» (далее – Университет) – государственная организация высшего профессионального образования и науки Кыргызской Республики. Университет организован Указом Президента Кыргызской Республики за № 224 от 17 июня 1992 года на базе Ошского государственного педагогического института, открытого в 1951 году постановлением Совета Министров СССР от 24 мая 1951 года.

1.2. Указом Президента Кыргызской Республики «О мерах по повышению потенциала и конкурентноспособности образовательных организаций высшего профессионального образования Кыргызской Республики» от 18.07.2022 года № 243 Учреждению «Ошский государственный университет» присвоен особый статус.

1.3. Указом Президента Кыргызской Республики «О мерах по повышению потенциала и конкурентноспособности образовательных

берүү уюмдарынын потенциалын жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө» жарлыгы, Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 29-июлундагы № 414 «Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларын кайра уюштуруунун айрым маселелери жөнүндө» токтому менен «Ош мамлекеттик университети» мекемеси укук улутуучусунун статусун белгилөө жана ага «Ош мамлекеттик юридикалык институту» мекемесин кошуу жолу менен кайра түзүлгөн.

1.4. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 25-апрелиндеги № 211 «Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларында жана илимий мекемелеринде илимий иштердин натыйжалуулугун жогорулатуу жөнүндө» токтому, Билим берүү жана илим министрлигинин 2023-жылдын 3-майындагы № 2211/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын илим-изилдөө институттарын Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларынын карамагына өткөрүп берүү жөнүндө» буйругу менен «Ош мамлекеттик университети» мекемесинин карамагына юридикалык жактын статусун сактоо менен Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын Түштүк бөлүмүнүн гуманитардык жана региондук изилдөөлөр институту өткөрүлүп берилди.

1.5. Университеттин фирмалык аталышы:

толук фирмалык аталышы:

- мамлекеттик тилде: «Ош мамлекеттик университети» мекемеси;
расмий тилде: учреждение «Ошский государственный университет».

Кыскартылган фирмалык аталышы:

- мамлекеттик тилде: «ОшМУ»;
- расмий тилде: «ОшГУ».

1.6. Университеттин жайгашкан жери (юридикалык дареги): 723500, Кыргыз Республикасы, Ош шаары, Ленин көчөсү, № 331.

1.7. Университет мекеменин уюштуруу-укуктук формасындагы юридикалык жак болуп саналат, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик герби түшүрүлгөн, мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн аталышы жазылган мөөрү, бурч штампы, символикасы, банктарда алыш-бериш,

организаций высшего профессионального образования Кыргызской Республики» от 18.07.2022 года № 243, постановлением Кабинета Министров «О некоторых вопросах реорганизации высших учебных заведений Кыргызской Республики» от 29 июля 2022 года № 414 Учреждение «Ошский государственный университет» реорганизовано путем установления статуса правопреемника и присоединения к нему Учреждения «Ошский государственный юридический институт».

1.4. Постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики «О повышении эффективности научной работы в высших учебных заведениях и научных учреждениях Кыргызской Республики» от 25 апреля 2023 года № 221, приказом министерства образования и науки «О передаче научно-исследовательских институтов Национальной академии наук Кыргызской Республики в ведение высших учебных заведений Кыргызской Республики» в ведение Учреждения «Ошский государственный университет» передан Институт гуманитарных и региональных исследований Южного отделения Национальной академии наук Кыргызской Республики с сохранением статуса юридического лица.

1.5. Фирменное наименование Университета:

полное фирменное наименование:

- на государственном языке: «Ош мамлекеттик университети» мекемеси;
- на официальном языке: учреждение «Ошский государственный университет».

Сокращенное фирменное наименование:

- на государственном языке: «ОшМУ»;
- на официальном языке: «ОшГУ».

1.6. Местонахождение (юридический адрес) Университета: 723500, Кыргызская Республика, город Ош, улица Ленина, № 331.

1.7. Университет является юридическим лицом, в организационно-правовой форме – учреждение, имеет печать с изображением Государственного герба Кыргызской Республики, со своим наименованием на государственном и официальном языках, угловой штамп, символику, расчетные, валютные и другие счета в банках.

1.8. Учредителем Университета является уполномоченный

валюталык жана башка эсептери бар.

1.8. Университеттин уюштуруучусу болуп Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган саналат.

1.9. Университет өзүнүн ишинде Кыргыз Республикасынын Конституциясын, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын, Кыргыз Республикасынын Президентинин жарлыктарын жана буйруктарын, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин токтомдорун, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин буйруктарын, ушул Уставды жана Университеттин башка локалдык ченемдик документтерин жетекчиликке алат.

1.10. Университет өзгөчө макамга ылайык жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, ушул Уставда аныкталган чектерде билим берүү, илимий-изилдөө, маданий-агартуу, өндүрүштүк-коммерциялык, административдик, финансы-экономикалык ишмердикти ишке ашырууда, башкаруучулук чечимдерди кабыл алууда, анын ичинде адам ресурстарын жана активдерди башкаруу маселелеринде, билим берүү, илимий жана башка ишмердикти колдоо жана өнүктүрүү үчүн бюджеттик жана атайын каражаттарды тескөөдө, ошондой эле кадрларды тандоодо жана жайгаштырууда өз алдынча иш алып барат. Университеттин финансылык жана чарбалык иши толук чарбалык эсептешүүдө жана өзүн-өзү каржылоодо, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка булактардын эсебинен жүзөгө ашырылат.

1.11. Университет өз атынан келишимдерди жана башка келишимдерди түзүүгө, мүлктүк жана жеке мүлктүк эмес укуктарга ээ болууга жана ишке ашырууга, милдеттенмелерди алууга, мамлекеттик жана коомдук уюмдар, юридикалык жана жеке жактар менен мамилелерде өзүнүн укуктарын жана кызыкчылыктарын көрсөтүүгө, өз алдынча ишке ашырууга, сотто доогер жана жоопкер болууга укуктуу.

2. УНИВЕРСИТЕТТИН ПРЕДМЕТ, МАКСАТТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

2.1. Университеттин ишинин предмети төмөнкүлөр болуп саналат:
- кадрларды жогорку кесиптик билим берүүнүн; жогорку окуу жайдан

государственный орган в области образования Кыргызской Республики.

1.9. Университет в своей деятельности руководствуется Конституцией Кыргызской Республики, законами Кыргызской Республики, указами и распоряжениями Президента Кыргызской Республики, постановлениями и распоряжениями Кабинета Министров Кыргызской Республики, приказы министерства образования и науки Кыргызской Республики, настоящим Уставом и иными локальными нормативными документами Университета.

1.10. В соответствии с особым статусом Университет самостоятелен в осуществлении образовательной, научно-исследовательской, культурно-просветительской, производственно-коммерческой, административной, финансово-экономической деятельности, в принятии управленческих решений, в том числе в вопросах управления человеческими ресурсами и активами, распоряжении бюджетными и специальными средствами для поддержания и развития образовательной и иной деятельности, а также в подборе и расстановке кадров, научной и иной деятельности в пределах, определенных действующим законодательством Кыргызской Республики и настоящим Уставом. Финансовая и хозяйственная деятельность Университета осуществляется на полном хозяйственном расчете и самофинансировании, а также за счет иных источников, не запрещенных действующим законодательством Кыргызской Республики.

1.11. Университет вправе от своего имени заключать договоры и иные соглашения, приобретать и осуществлять имущественные и личные неимущественные права, нести обязанности, представлять и осуществлять самостоятельно свои права и интересы во взаимоотношениях с государственными и общественными организациями, юридическими и физическими лицами, быть истцом и ответчиком в суде.

2. ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И ОСНОВНЫЕ ЗАДАЧИ УНИВЕРСИТЕТА

2.1. Предметом деятельности Университета являются:

- подготовка кадров по профессиональным образовательным программам высшего профессионального образования; послевузовского

кийинки кесиптик билим берүүнүн; орто кесиптик билим берүүнүн; башталгыч кесиптик билим берүүнүн; кошумча кесиптик билим берүүнүн программалары боюнча даярдоо;

- жалпы билим берүү программаларын ишке ашырат: мектепке чейинки билим берүү; башталгыч жалпы билим берүү; негизги жалпы билим берүү; орто жалпы билим берүү; кошумча билим берүү;
- инсандын интеллектуалдык, маданий жана адеп-ахлактык өнүгүүгө муктаждыктарын канааттандыруу;
- эл аралык илимий-изилдөө жана билим берүү мейкиндигине илимди жана билим берүүнү интеграциялоого көмөктөшүү;
- Кыргыз Республикасында илимди жана билим берүүнү өнүктүрүүнү илимий-методикалык жана кадрдык жактан камсыздоо, чет өлкөлүк алдыңкы билим берүү жана изилдөө борборлоруна карата университеттин атаандаштыкка жөндөмүн камсыздоо;
- Университеттин билим берүү жаатында алдыңкы, социалдык багытталган ЖОЖ катары позициясын бекемдөө;
- Университетти ар кандай багыттагы илим тармагындагы фундаменталдык илимий жана эксперттик-талдоочулук изилдөөлөрдүн борбору катары өнүктүрүү.

2.2. Университеттин максаттары төмөнкүлөр болуп саналат:

- коомдун жана мамлекеттин квалификациялуу адистерге муктаждыгын канааттандыруу;
- Кыргыз Республикасынын өнүктүрүү саясатын жүргүзүүгө эксперттик-аналитикалык жактан көмөк көрсөтүү, ошондой эле мыйзам чыгаруу процессинин натыйжалуулугуна талдоо жүргүзүү жана аларды өнүктүрүү багыттарын болжолдоо;
- демократиялык мамлекеттин идеологиялык жана адеп-ахлактык негиздерин өркүндөтүүгө багытталган билимдерди жайылтуу;
- илимий изилдөөлөрдү, эксперттик, аналитикалык иштерди жүргүзүү, ошондой эле коомдо, анын ичинде кесиптик коомдоштуктарда заманбап илимий билимдерди жайылтуу;
- адистердин жана калктын калың топторунун арасында билимдерди

профессио-нального образования; среднего профессионального образования; начального профессионального образования; дополнительного профессионального образования;

- реализация общеобразовательных программ: дошкольное образование; начальное общее образование, основное общее образование; среднее общее образование; дополнительное образование;
- удовлетворение потребностей личности в интеллектуальном, культурном и нравственном развитии;
- содействие интеграции науки и образования в международное научно-исследовательское и образовательное пространство;
- научно-методическое и кадровое обеспечение развития науки и образования в Кыргызской Республике, обеспечение конкурентоспособности Университета по отношению к ведущим зарубежным образовательным и исследовательским центрам;
- укрепление позиции Университета как ведущего, социально ориентированного вуза в области образования;
- развитие Университета как центра фундаментальных научных и экспертно-аналитических исследований в области наук различных направлений.

2.2. Целями Университета являются:

- удовлетворение потребностей общества и государства в квалифицированных специалистах;
- экспертно-аналитическое содействие в осуществлении политики развития Кыргызской Республики, а также анализ эффективности законодотворческого процесса и прогнозирование направлений их развития;
- распространение, передача и пропаганда знаний, направленных на совершенствование идеологических и нравственных основ демократического государства;
- проведение научных исследований, экспертных, аналитических работ, а также распространение современных научных знаний в обществе, в том числе в профессиональных сообществах;
- распространение знаний среди специалистов и широких групп населения, повышение их образовательного и культурного уровня;

жайылтуу, алардын билимин жана маданий денгээлин жогорулатуу;

- мамлекеттик-жеке өнөктөштүктү ишке ашыруу;
- инфратүзүмдүк объектилерди жана/же инфратүзүмдүк кызмат көрсөтүүлөрдү түзүү жана/же модернизациялоо, эксплуатациялоо жана күтүү боюнча долбоорлорду иштеп чыгуу, ишке ашыруу максатында мамлекеттик жана жеке өнөктөштөрдүн ортосундагы кызматташуу;
- илимий-изилдөө иштеринин натыйжаларын өндүрүшкө киргизүү жана аларды коммерциялаштыруу, аймактын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнө катышуу;
- калкка медициналык кызмат көрсөтүү;
- «жашыл» саясатты жана санариптештирүүнү ишке ашыруу аркылуу туруктуу өнүгүүнү, инклюзивдик өсүштү жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүктү жогорулатуу үчүн Университеттин билим берүү жана инновациялык потенциалын жогорулатуу.

2.3. Университеттин негизги милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат:

- мектепке чейинки билим берүү, башталгыч жалпы билим берүү, жалпы негизги билим берүү, жалпы орто билим берүү, эмгек рыногунун түзүлгөн талабына ылайык баштапкы, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу бирдиктүү билим берүү комплекстин түзүү;
- өзүнүн илимий жана илимий-техникалык ишинин негизги багыттарын аныктоо;
- бакалаврларды, адистерди жана магистрлерди даярдоо жана кайра даярдоо, жогорку билимдүү кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу;
- илимий жана илимий-техникалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу, адистерди аспирантура, докторантура, тармак боюнча PhD докторантура аркылуу даярдоо;
- илимий-педагогикалык кадрларды максаттуу даярдоо;
- Университетте бирдиктүү билим берүү комплекси катары үзгүлтүксүз жана улантуучу билим берүү системасын ишке ашыруу: мектепке чейинки билим берүү - башталгыч жалпы билим берүү - негизги жалпы билим берүү - орто жалпы билим берүү - башталгыч кесиптик билим

- реализация государственно-частного партнерства;
- сотрудничество с государственными и частными партнерами в целях разработки и реализации проектов по созданию и/или модернизации, эксплуатации и содержанию инфраструктурных объектов и/или инфраструктурных услуг;
- внедрение результатов научно-исследовательских работ в производство и их коммерциализация, участие в социально-экономическом развитии региона;
- оказание медицинских услуг населению;
- повышение образовательного и инновационного потенциала университета путем реализации «зеленой» политики и цифровизации для повышения устойчивого развития, инклюзивного роста и конкурентоспособности.

2.3. Основными задачами Университета является:

- создание единого образовательного комплекса, реализующего программы дошкольного образования, начального общего образования, основного общего образования, среднего общего образования, а также начального, среднего, высшего, после ВУЗовского профессионального образования в соответствии сложившегося спроса рынка труда;
- определение основных направлений своей научной и научно-технической деятельности;
- осуществление подготовки и переподготовки бакалавров, специалистов и магистров, повышение квалификации работников с высшим образованием;
- повышение квалификации научных и научно-технических работников, осуществление подготовки специалистов через аспирантуру, докторантуру, PhD/докторантуру по профилю;
- осуществление целевой подготовки научно-педагогических кадров;
- реализация непрерывной и преемственной системы образования в Университете как единого образовательного комплекса: дошкольное образование – начальное общее образование, основное общее образование – среднее общее образование – начальное профессиональное образование – среднее профессиональное

берүү - орто кесиптик билим берүү - жогорку кесиптик билим берүү - ЖОЖдон кийинки билим берүү;

- жогорку билим берүүнү системалуу модернизациялоону камсыздоо;

- инновациялык практикаларды жайылтууга көмөктөшүү;

- билим берүү жана илим чөйрөсүндө коомдук маанилүү иш-чараларды уюштуруу, өткөрүү;

- Университеттин чет өлкөлүк алдыңкы билим берүү жана изилдөө борборлоруна карата атаандаштык жөндөмүн камсыздоо;

- республикалык бюджеттен жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка булактардан каржылануучу илимий жана илимий-техникалык программалардын жана долбоорлордун конкурстарына катышуу;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп саналган, мыйзамдарда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерге ылайык мамлекеттер аралык жана эл аралык илимий-изилдөө программаларына жана долбоорлоруна катышуу;

- эл аралык уюмдар, чет өлкөлүк жеке жана юридикалык жактар менен бирдикте же алардын буйрутмасы боюнча илимий-изилдөө жана иштелмелерди, маданий, социалдык багыттагы билим берүү долбоорлорун, анын ичинде квалификацияны жогорулатуу чөйрөсүндө, ошондой эле Университеттин ишмердүүлүгүнүн башка багыттарында ишке ашыруу;

- Кыргыз Республикасынын Президентинин, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин иштерин укуктук камсыздоо жаатындагы изилдөөлөрдү жүргүзүү;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте чарбалык коомдорду, тажрыйбалык өндүрүштөрдү, технопарктерди, технополистерди түзүү жана илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык иштин натыйжаларын ишке ашыруудан киреше алуу;

- Университеттин Көзөмөлчүлүк кеңешинин алдын ала макулдугу менен коммерциялык эмес мамлекеттик билим берүү мекемеси катары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген инвестициялык иш-

образование – высшее профессиональное образование – послевузовское образование;

- обеспечение системной модернизации высшего образования;

- содействие распространению инновационных практик;

- организация, проведение общественно значимых мероприятий в сфере образования и науки;

- обеспечение конкурентоспособности Университета по отношению к ведущим зарубежным образовательным и исследовательским центрам;

- участие в конкурсах научных и научно-технических программ и проектов, финансируемых из республиканского бюджета и иных источников, не запрещенных законодательством Кыргызской Республики;

- участие в межгосударственных и международных научно-исследовательских программах и проектах в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и вступившими в силу в установленном законодательством порядке международными договорами, участницей которых является Кыргызская Республика;

- проведение совместно с международными организациями, иностранными физическими и юридическими лицами или по их заказу научные исследования и разработки, реализует культурные, социально ориентированные образовательные проекты, в том числе в области повышения квалификации, а также по иным направлениям деятельности Университета;

- проведение исследований в области правового обеспечения деятельности Президента Кыргызской Республики, Жогорку Кеңеша Кыргызской Республики и Кабинета Министров Кыргызской Республики;

- создание хозяйственных обществ, опытных производств, технопарки, технополисы в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики, и получение доходов от реализации результатов научной, научно-технической и научно-инновационной деятельности;

- вкладывать и получать прибыль в качестве некоммерческого государственного образовательного учреждения от инвестиционной деятельности не противоречащей законодательству Кыргызской

аракеттерден, өз алдынча иш жүргүзүүдөн киреше катары алынган финансылык каражаттардын эсебинен инвестициялоого жана киреше алууга;

- фундаменталдык жана колдонмо изилдөөлөрдү жүргүзүү, мыйзам чыгаруу процессин жакшыртуу жана анын натыйжалуулугун жогорулатуу;

- Университеттин базасында укук, экономика, коммерция, башкаруу, финансы, медицина, фармацевтика, маалыматтык-санариптик технологиялар, архитектура, курулуш, маданият, агартуу, социология, айлана-чөйрөнү коргоо жана техника жаатындагы алдыңкы эксперттик-консультациялык, аналитикалык жана илимий өндүрүштүк борборду түзүү;

- улуттук мыйзамдардын абалына изилдөө жана аны өнүктүрүү концепциясын иштеп чыгуу;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана башка ченемдик укуктук актыларынын долбоорлорун иштеп чыгуу жана аларга илимий экспертиза жүргүзүү;

- илимий-басма иштери;

- окуу-өндүрүштүк комплекстерди түзүү жана өнүктүрүү;

- калктын бардык катмарлары, анын ичинде ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелген адамдар үчүн билим берүүнүн жеткиликтүүлүгүн жана теңдигин камсыз кылуу;

- ар тараптуу жана адилеттүү сапаттуу билим берүү жана анын өмүр бою билим алуу мүмкүнчүлүгүн жайылтуу;

- университеттин коомчулугунда, студенттердин, окутуучулардын жана кызматкерлердин арасында теңчилик жана социалдык жоопкерчилик принциптерин жайылтуу;

- ресурстарды башкаруунун туруктуулук практикасын өнүктүрүү, үнөмдүү өндүрүштү камсыз кылууну, калдыктарды азайтууну, материалдарды кайра иштетүүнү жогорулатуу жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында тыюу салынбаган башка иш-чараларды киргизүү.

2.4. Университет өзүнүн негизги милдеттерин аткаруу үчүн:

- окуу-методикалык, илимий-изилдөө жана башка иштерди уюштурат

Республики, от финансовых средств, полученных в качестве дохода от самостоятельной деятельности, с предварительного согласия Попечительского совета Университета;

- проведение фундаментальных и прикладных исследований, совершенствование законотворческого процесса и повышение его эффективности;

- формирование на базе Университета передового экспертно-консультативного, аналитического и научно-производственного центра в области права, экономики, коммерции, управления, финансов, медицины, фармацевтики, информационно-цифровых технологий, архитектуры, строительство, культуры, образования, социологии, охраны окружающей среды и техники;

- исследование состояния национального законодательства и разработка концепции его развития;

- разработка и научная экспертиза проектов законов и других нормативных правовых актов Кыргызской Республики;

- научно-издательская деятельность;

- создание и развитие учебно-производственных комплексов;

- обеспечение доступности и равенства образования для всех слоев населения, в том числе людей с ограниченными возможностями здоровья;

- обеспечение всеохватного и справедливого качественного образования и поощрение возможности обучения на протяжении всей его жизни;

- продвижение принципов справедливости и социальной ответственности внутри университетского сообщества среди студентов, преподавателей и сотрудников;

- внедрение практик устойчивого управления ресурсами, обеспечение бережливого производства, сокращение отходов и повышение переработки материалов и иных видов деятельности не запрещенных действующим законодательством Кыргызской Республики.

2.4. Для выполнения своих основных задач Университет:

- организует и совершенствует учебно-методическую, научно-исследовательскую и иную деятельность;

жана өркүндөтөт;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык профессордук-окутуучулук курамдын окуу жүктөмүнүн ченемдерин жана көлөмүн, ошондой эле аткарылган илимий изилдөөлөрдүн жана окуу-методикалык иштердин көлөмүн эске алуу менен бул жүктөмдүн чектерин бекитет;
- университеттин түзүмдүк бөлүмдөрү үчүн мамлекеттик билим берүү стандарттарына теңештирилген баштапкы, орто, жогорку, жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүүнүн билим берүү стандарттарын иштеп чыгат жана бекитет;
- билим берүү стандарттарына ылайык негизги жана негизги кесиптик билим берүү программаларын иштеп чыгат;
- мамлекеттик билим берүү стандарттарына теңештирилген жалпы башталгыч, негизги жана орто билим берүүнүн билим берүү стандарттарын, предметтик стандарттарын иштеп чыгат;
- университетте ишке ашырылуучу билим берүү ишин лицензиялайт;
- белгиленген тартипте бирикмелерге кирет, филиалдарды түзөт;
- башка илимий жана башка уюмдар менен түз байланыштарды өнүктүрөт;
- окумуштуулук даражаны изденип алууга диссертациялык иштерди коргоо жана окумуштуулук наамдарды ыйгаруу боюнча кеңештерди түзүүгө белгиленген тартипте катышат;
- окумуштуулук даражаны изденип алууга диссертациялык иштерди коргоо жана окумуштуулук наамдарды ыйгаруу боюнча кеңештерди түзүүгө белгиленген тартипте катышат;
- өзгөчө макамга ылайык Университеттин ишинин башкаруу түзүмүн, эмгек акы төлөө шарттарын жана штаттык ырааттамасын өз алдынча түзөт;
- Университеттин ички эмгек тартип эрежелерин жана башка локалдык ченемдик актыларды иштеп чыгат жана кабыл алат;
- Университет өзгөчө макамга ылайык окуучулардын контингентин өз алдынча түзөт, анын ичинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акы төлөнүүчү кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүүдө;
- ушул Уставга жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык билим берүүнүн сапатын контролдойт;

- утверждает нормы и объемы учебной нагрузки профессорско-преподавательского состава, а также пределы этой нагрузки с учетом объема выполненных научных исследований и учебно-методических работ, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;
- разрабатывает и утверждает образовательные стандарты начального, среднего, высшего, послевузовского профессионального образования, приравненные к государственным образовательным стандартам для структурных подразделений университета;
- разрабатывает основные и основные профессиональные образовательные программы в соответствии с образовательными стандартами;
- разрабатывает образовательные стандарты и предметные стандарты начального, основного и среднего общего образования, приравненные к государственным образовательным стандартам для образовательных учреждений при университете;
- лицензирует образовательную деятельность, осуществляемую в университете;
- в установленном порядке вступает в объединения, создает филиалы;
- развивает прямые связи с другими научными и иными организациями;
- участвует в установленном порядке в создании советов по защите диссертационных работ на соискание ученой степени и присвоению ученых званий;
- участвует в установленном порядке в создании советов по защите диссертационных работ на соискание ученой степени и присвоению ученых званий;
- в соответствии с особым статусом Университет самостоятельно формирует структуру управления деятельностью Университета, условия оплаты труда, штатное расписание;
- разрабатывает и принимает правила внутреннего трудового распорядка Университета и иные локальные нормативные акты;
- в соответствии с особым статусом Университет самостоятельно формирует контингент обучающихся, в том числе при осуществлении дополнительных платных образовательных услуг в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

- илимий эмгектерди, мезгилдүү басылмаларды жана сериялык басылмаларды чыгарат, илимий-техникалык маалыматтардын базаларын түзөт, конференцияларды жана башка илимий иш-чараларды өткөрөт;
- окуу китептерин, окуу-методикалык куралдарды жана башка материалдарды басып чыгарат;
- эл аралык илимий кеңешмелерди, симпозиумдарды, съездерди, конференцияларды уюштурат, өткөрөт жана иштерине катышат;
- чет өлкөлүн адистерди жана студенттерди ишке, стажировкага жана окууга кабыл алат;
- Университетте окуп жаткандарды жана кызматкерлерди чет өлкөгө окууга жана стажировкага жиберет;
- өзүнүн кызматкерлерин университеттин каражаттарынын жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка булактардын чегинде чет өлкөлүк жана эл аралык окуу, илимий жана башка уюмдарга командировкага жиберет;
- маалымат тармактарын, маалыматтар базаларын, программаларын түзөт, өнүктүрөт жана колдонот;
- окуп жаткандар жана кызматкерлер үчүн алардын акылдык жана чыгармачыл потенциалын ишке ашыруу, спорт менен машыгуу, эс алуу үчүн, анын ичинде университетке бекитилип берилген мүлктүн базасында түзүлгөн спорттук-ден соолукту чындоочу студенттик лагерлерде шарттарды түзөт;
- жогорку корпоративдик маданиятты колдойт;
- сапат менеджментинин системасын үзгүлтүксүз жакшыртат;
- мамлекеттик-жеке өнөктөштүктө инновациялык долбоорлорду ишке ашырат;
- Университеттин ишинин негизги түрлөрүнүн материалдык-техникалык базасын чарбалык жана башка иштин, контракттык окутуунун, өздүк финансы каражаттарынын эсебинен, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык банктык кредитти кайтарып берүүгө толук юридикалык жоопкерчиликти алуу менен банктык кредитти пайдаланууну кошкондо, өзүнүн уставдык ишин жүзөгө ашыруу үчүн тартылган финансы жана материалдык каражаттардын кошумча булактарынын эсебинен камсыздайт жана жабдыт;

- контролирует качество образования в соответствии с настоящим Уставом и действующим законодательством Кыргызской Республики;
- издает научные труды, периодические и серийные издания, формирует базы научно-технических данных, проводит конференции и другие научные мероприятия;
- издает учебники, учебно-методические пособия и другие материалы;
- организует, проводит и участвует в работе международных научных совещаний, симпозиумов, съездов, конференций;
- принимает на работу, стажировку и обучение иностранных специалистов и студентов;
- направляет за границу на учебу и стажировку обучающихся и сотрудников Университета;
- командировует своих сотрудников в зарубежные и международные учебные, научные и другие организации в пределах средств Университета и иных источников, не запрещенных действующим законодательством Кыргызской Республики;
- создает, развивает и применяет информационные сети, базы данных, программы;
- создает для обучающихся и работников условия для реализации их умственного и творческого потенциала, занятий спортом, отдыха, в том числе в спортивно-оздоровительных студенческих лагерях, созданных на базе закрепленного за Университетом имущества;
- поддерживает высокую корпоративную культуру;
- непрерывно совершенствует систему менеджмента качества;
- реализует инновационные проекты в государственно-частном партнерстве;
- обеспечивает и оснащает материально-техническую базу основных видов деятельности Университета за счет хозяйственной и иной деятельности, контрактного обучения, собственных финансовых средств, а также привлеченных для осуществления своей уставной деятельности дополнительных источников финансовых и материальных средств, включая использование банковского кредита при полной юридической ответственности за возврат банковского кредита согласно действующему законодательству Кыргызской Республики;

- колдонуудагы ченемдик укуктук жана локалдык актылар менен аныкталган кызматтык маяналарга үстөктөрдү жана кошумча акыларды, кызматкерлерге сый акы берүү тартибин жана өлчөмдөрүн белгилейт;
- иштери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген илимий-техникалык жана социалдык өнүктүрүү, материалдык өбөлгөлөө жана башка фонддорду түзөт;
- Университет өзгөчө макамга ылайык окутуу үчүн акы төлөөнүн наркын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кошумча төлөнүүчү иштерди жүргүзүүдө илимий жана башка продукция үчүн бааларды өз алдынча белгилейт;
- чет өлкөлүк жана эл аралык уюмдар менен Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген келишимдерди белгиленген тартипте түзөт, алардын иштерине катышат;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык университеттин госпиталдык базасында ден соолукту сактоочу технологияларды киргизүү жана иштеп чыгуу, медициналык кызматтарды көрсөтүү;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кызматкерлердин, студенттердин, окутуучулардын коопсуздугун өзгөчө кырдаал учурунда жана тынчтык мезгилинде камсыз кылуучу иш-чараларды уюштуруу жана катышуу;
- табигый, техникалык, гуманитардык, прикладдык жана коомдук илимдер жаатындагы илимий-изилдөө иштерин жүргүзүү (мониторингди кошкондо);
- техниканын, технологиялардын, материалдардын, заттардын, приборлордун жана жабдуулардын жаңы үлгүлөрүн түзүү жана киргизүү боюнча тажрыйбалоо-конструктордук жана долбоорлоо-технологиялык иштерди жүргүзүү;
- илимий, илимий-техникалык, экономикалык, социалдык жана экологиялык экспертизаларды жүргүзүү (идентификацияны кошкондо);
- материалдык жана материалдык эмес объектилерге жана процесстерге илимий талдоо жана баалоо жүргүзүү;
- жабдуулардын, конструкциялардын, буюмдардын, заттардын жана материалдардын үлгүлөрүнө сыноо жүргүзүү;
- профилдик адистин көчмө экспедициялык жана практикалык кызмат

- устанавливает надбавки и доплаты к должностным окладам, порядок и размеры премирования работников, определенных действующими нормативными правовыми и локальными актами;
- образует фонды научно-технического и социального развития, материального поощрения и другие, деятельность которых не противоречит действующему законодательству Кыргызской Республики;
- в соответствии с особым статусом Университет самостоятельно устанавливает стоимость оплаты за обучение, а также цены на научную и иную продукцию при осуществлении дополнительной платной деятельности в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики;
- заключает в установленном порядке, не противоречащем действующему законодательству Кыргызской Республики, договоры с зарубежными и международными организациями, участвует в их деятельности;
- оказание медицинских услуг, разработка и внедрение здоровьесберегающих технологий на госпитальной базе Университета в соответствии действующего законодательства Кыргызской Республики;
- организация и участие в мероприятиях по обеспечению безопасности профессорско-преподавательского состава, работников, обучающихся в условиях чрезвычайных ситуаций и мирного времени согласно законодательству Кыргызской Республики;
- проведение научно-исследовательских работ (включая мониторинг) в области естественных, технических, гуманитарных, прикладных и общественных наук;
- проведение опытно-конструкторских и проектно-технологических работ по созданию и внедрению новых образцов техники, технологий, материалов, веществ, приборов и оборудования;
- проведение научных, научно-технических, экономических, социальных и экологических экспертиз (включая идентификацию);
- проведение научного анализа, оценки объектов и процессов материальной и нематериальной природы;
- проведение испытаний образцов оборудования, конструкций, изделий,

көрсөтүүлөрү;

- китепкана документациясын жана басма продукциясын, анын ичинде методикалык библиографиялык окуу куралдарды, просесттерди иштей чыгуу жана басып чыгаруу;

- имараттардын энергетикалык натыйжалуулугун жогорулатуу, кайра жаралуучу энергияга өтүү жана парник газдарынын эмиссиясын азайтуу аркылуу Университеттин көмүртек изин азайтуу боюнча иш-чараларды өткөрүү;

- климаттын өзгөрүшү, биологиялык ар түрдүүлүктүн жоголушу жана теңсиздик сыяктуу глобалдык көйгөйлөрдү чечүү үчүн туруктуу өнүгүүнүн инновациялык чечимдерин изилдөө жана иштеп чыгуу;

- студенттерди туруктуу өнүгүү боюнча ишмердүүлүгүнө, айлана-чөйрөнү сактоого жана жашоонун сапатын жакшыртууга көмөктөшүүчү экологиялык иш-чараларды, долбоорлорду жана программаларды уюштурууга тартат;

- Университет өзгөчө макамга ылайык Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган кирешени түзгөн коммерциялык жана башка ишмердүүлүктөрдү жүзөгө ашырат. Мындай иш-аракет катары пайда алып келүүчү товарларды өндүрүү жана кызматтарды көрсөтүү таанылат. Ишмердиктин башка түрлөрү үчүн Университет Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык уруксат (лицензия) алууга тийиш.

3. УНИВЕРСИТЕТТИН ТҮЗҮМҮ

3.1. Өзгөчө макамга ылайык, Университет Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу менен ички уюштуруучу-башкаруу түзүмүн өз алдынча аныктайт.

3.2. Университеттин курамында институттар, факультеттер, окуу-илимий борборлор, окуу-өндүрүштүк комплекстер, филиалдар, кафедралар, лабораториялар, өндүрүштүк, административдик-чарбалык, юридикалык клиника, медициналык клиникалар, медициналык жана рекреациондук-ден соолукту чыңдоочу инфраструктуралар жана башка коммерциялык жана коммерциялык эмес түзүмдүк бөлүмдөр бар.

3.3. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык университет

веществ и материалов;

- экспедиционные и практические услуги профильного специалиста на выезде;

- разработка и издание библиотечной документации и печатной продукции в том числе методических и библиографических пособий, проспектов;

- проводит мероприятий для снижения углеродного следа университета путем улучшения энергоэффективности зданий, перехода на возобновляемые источники энергии и сокращения эмиссии парниковых газов;

- проводит научные исследования и разработка инновационных решений в области устойчивого развития для решения мировых проблем, таких как изменение климата, потеря биоразнообразия и неравенство;

- вовлекает студентов в деятельность по устойчивому развитию, организацию экологических мероприятий, проектов и программ, способствующих сохранению окружающей среды и улучшению качества жизни;

- в соответствии с особым статусом Университет осуществляет коммерческую и иную деятельность приносящий доход, не запрещенную действующим законодательством Кыргызской Республики. Такой деятельностью признаются приносящее прибыль производство товаров и оказания услуг. Для иных видов деятельности Университет должен получить разрешения (лицензию) в соответствии действующего законодательства Кыргызской Республики.

3. СТРУКТУРА УНИВЕРСИТЕТА

3.1. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно определяет внутреннюю организационно-управленческую структуру по согласованию с Попечительским советом.

3.2. Университет имеет в своем составе институты, факультеты, учебно-научные центры, учебно-производственные комплексы, филиалы, кафедры, лаборатории, производственные, административно-хозяйственные, юридическую клинику, медицинские клиники, медицинские и рекреационно-оздоровительные инфраструктуры и иные

юримикалык жактын статусуна ээ илимий-изилдөө институттары, технополистерди, филиалдарды, илимий борборлор жана технологиялык парктарды (технопарк), илимий-инновациялык борборлор, тажрыйбалык станциялар, илимий базалар, станциялар жана лабораторияларды, өкүлчөлүктөрдү, региондук илимий-билим берүү мекемелерин, илимий-өндүрүштүк бирикмелер, коомдук уюмдар жана бирикмелер (союздар, академиялар, кесиптик ассоциациялар, окуу-методикалык бирикмелер, илимий-методикалык, илимий-техникалык жана башка кеңештер жана уюмдар), окуу-өндүрүштүк жана инновациялык бөлүмдөр жана башка уюмдарды түзө алат.

3.4. Университеттин өзүнүн түзүмдүк бөлүмдөрү, ошондой эле түзүмдүк бөлүмдөрдүн бири-бири менен өз ара аракеттенүү формасы жана мазмуну университеттин Уставы жана тийиштүү түзүмдүк бөлүмдөр жөнүндө жоболор менен аныкталат.

3.5. Өзгөчө макамга ылайык, Университет өзүнүн түзүмдүк бөлүмдөрүнүн макамын жана аталышын, алардын ишмердүүлүгүн уюштуруу тартибин, ошондой эле алардын жетекчилигине жана кызматкерлерине карата талаптарды өз алдынча аныктайт.

3.6. Университеттин түзүмдүк бөлүмдөрү ченемдик укуктук, ошондой эле ректор бекиткен локалдык ченемдик актылардын негизинде иштешет.

3.7. Туруктуу өнүгүү үчүн университет жашыл жана санариптик кампустарды өнүктүрөт.

4. УНИВЕРСИТЕТТИН БИЛИМ БЕРҮҮ КЫЗМАТТАРЫНЫН ТИЗМЕСИ ЖАНА АЛАРДЫ КӨРСӨТҮҮ ТАРТИБИ

4.1. Университет болгон тийиштүү лицензияларына ылайык баштапкы, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүүнүн, ошондой эле мектепке чейинки, жалпы башталгыч, жалпы негизги, жалпы орто билим берүү программаларын ишке ашырат. Белгиленген тартипте өз алдынча иштелип чыгып бекитилген билим берүү стандарттарынын негизинде берилген лицензияга ылайык университет жаны адистиктерди жана адистерди даярдоо багыттарын

структурные подразделения коммерческого и некоммерческого характера.

3.3. Университет может создавать научно-исследовательские институты, технополисы, филиалы, научные центры и технологические парки (технопарк), научно-инновационные центры, опытные станции, научные базы, станции и лаборатории, представительства, региональные научно-образовательные учреждения и иные организации, имеющие статус юридического лица, научно-производственные объединения, общественные организации и объединения (союзы, академии, профессиональные ассоциации, учебно-методические объединения, научно-методические, научно-технические и другие советы и организации), учебно-производственные и инновационные подразделения в соответствии действующего законодательства Кыргызской Республики.

3.4. Форма и содержание взаимодействия Университета с его структурными подразделениями, а также структурных подразделений между собой определяются Уставом Университета и положениями о соответствующих структурных подразделениях.

3.5. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно определяет статус и наименование структурных подразделений Университета, порядок организации их деятельности, а также требования к их управлению и персоналу.

3.6. Структурные подразделения Университета действуют на основании нормативных правовых актов Кыргызской Республики, а также локальных нормативных актов, утвержденных ректором.

3.7. Для устойчивого развития университет развивает зеленые и цифровые кампусы.

4. ПЕРЕЧЕНЬ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ УНИВЕРСИТЕТА И ПОРЯДОК ИХ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ

4.1. Университет реализует образовательные программы начального, среднего, высшего, послевузовского и дополнительного профессионального образования, а также дошкольного, начального

ачууга укуктуу.

4.2. Университетте адистерди даярдоо деңгээли боюнча программалар, интеграцияланган билим берүүчү окуу программалары (сабактар аралык, ЖОЖдор аралык, эл аралык) жана кошумча билим берүү программалары ишке ашырылышы мүмкүн.

4.3. Университетте билим берүү программалары төмөнкү формаларда ишке ашырылат: күндүзгү, күндүзгү-сырттан окуу (кечки жана нөөмөттүк), сырттан, ошондой эле белгиленген тартипте экстернат аркылуу окутуу. Билим берүү программалары окутуунун бардык формалары үчүн бирдиктүү болуп саналат жана окутуучунун студенттер (окуучулар) менен аудиториялык сабактарынын көлөмү менен айырмаланат.

4.4. Университет баалоо системасын, билим берүү процессинин методикаларын жана билим берүү технологияларын, анын ичинде аралыктан билим берүү технологияларын өз алдынча тандайт.

Университет билим берүү программаларын жарым-жартылай же толук көлөмдө ишке ашыруу үчүн мыйзамдарда белгиленген тартипте аралыктан билим берүү технологияларын пайдалана алат.

4.5. Университет окутуунун гибридик методун колдонууга укуктуу, мында билим берүү уюму педагог менен билим алуучунун түздөн-түз байланышы аркылуу окутуунун салттуу методун онлайн окутуу методу менен айкалыштырат.

4.6. Университет билим берүү кызматын онлайн окутуу методу менен көрсөтүүчү онлайн билим берүү уюму катары билим берүү ишин жүзөгө ашырууга укуктуу.

4.7. Университетте билим берүү программалары мамлекеттик билим берүү стандарттарына же эмгек рыногунун талабы боюнча университет тарабынан иштелип чыгарылып, бекитилген билим берүү стандарттарына ылайык ишке ашырылат.

4.8. Университетте жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программалары боюнча билим берүү процессин уюштуруу Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актылары жана Университеттин локалдык нормативдик актылары менен жөнгө салынат.

общего, основного общего, среднего общего образования в соответствии с имеющимися лицензиями. Согласно лицензии, выданной на основе самостоятельно разработанных и утвержденных образовательных стандартов, университет имеет право открывать новые специальности и направления подготовки специалистов.

4.2. В Университете могут быть реализованы программы по уровню подготовки специалистов, интегрированные образовательные учебные программы (междисциплинарные, межвузовские, международные) и программы дополнительного образования.

4.3. Образовательные программы в Университете реализуются в следующих формах: очной, очно-заочной (вечерней и сменной), заочной, также в установленном порядке через экстернат. Образовательные программы являются едиными для всех форм обучения и отличаются объемом аудиторных занятий преподавателя со студентами (обучающимися).

4.4. Университет самостоятелен в выборе системы оценок, методик образовательного процесса и образовательных технологий, в том числе дистанционных образовательных технологий.

Университет может использовать дистанционные образовательные технологии для реализации образовательных программ частично или в полном объеме в установленном порядке действующего законодательства Кыргызской Республики.

4.5. Университет вправе использовать гибридный метод обучения, при котором сочетает традиционный метод обучения путем непосредственного контакта педагога и обучающегося методами онлайн-обучения.

4.6. Университет вправе осуществлять образовательную деятельность как онлайн-образовательная организация, предоставляющая образовательные услуги методом онлайн-обучения.

4.7. В университете образовательные программы реализуются в соответствии с государственными образовательными стандартами или образовательными стандартами, разработанными и утвержденными вузом исходя из спроса рынка труда.

4.8. Организация образовательного процесса в Университете по

4.9. Негизги билим берүү программасы өзүнө окуп жаткандарды даярдоонун сапатын камсыздоочу окуу планын, окуу курстарынын, сабактардын (модулдардын) жумушчу программаларын жана башка материалдарды, ошондой эле тийиштүү билим берүү технологиясын ишке ашырууну камсыздоочу окуу жана өндүрүштүк практиканын программаларын, методикалык материалдарды камтыйт, ал башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде эмгек рыногунун талаптарын эске алуу менен университет тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

4.10. Университет илимди, техниканы, маданиятты, экономиканы, технологияларды жана социалдык чөйрөнү өнүктүрүүнү эске алуу менен негизги билим берүү программаларын (тиешелүү билим берүү технологиясын ишке ашырууну камсыздоочу окуу планында белгиленген сабактардын (модулдардын) курамы жана (же) окуу курстарынын жумушчу программаларынын, предметтердин, сабактардын (модулдардын) жумушчу программаларынын, окуу жана өндүрүштүк практикалардын программаларынын, методикалык материалдардын мазмундары боюнча) белгиленген тартипте жаңылап турат.

4.11. Билим берүүнүн бардык формалары үчүн Университеттин Окуу-методикалык бирикмеси (мындан ары - УМО) унуштаган жана Университеттин Окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилген багыттар боюнча билим берүү стандарттары колдонулат.

4.12. Күндүзгү окуу формасы боюнча жогорку жана ЖОЖдон кийинки кесиптик билим берүүнүн, башталгыч жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын өздөштүрүү мөөнөттөрү билим берүү стандарттарына ылайык белгиленет.

4.13. Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча окутуу мөөнөтү, ошондой эле жогорку кесиптик билим берүүнүн, орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын ишке ашырууда окутуунун ар кандай формаларын айкалыштыруу учурунда күндүзгү окуу форма боюнча окутуу мөөнөтүнө салыштырмалуу 1 жылга чейин узарып кетиши мүмкүн.

4.14. Тийиштүү багыттагы орто кесиптик билими жана жогорку кесиптик

основным образовательным программам высшего профессионального образования регламентируется нормативными правовыми актами Кыргызской Республики в области образования и локальными нормативными актами Университета.

4.9. Основная образовательная программа включает в себя учебный план, рабочие программы учебных курсов, дисциплин (модулей) и другие материалы, обеспечивающие качество подготовки обучающихся, а также программы учебной и производственной практики, методические материалы, обеспечивающие реализацию соответствующей образовательной технологии, которая разрабатывается и утверждается Университетом с учетом требований рынка труда на основе образовательного стандарта начального, среднего и высшего профессионального образования.

4.10. Университет в установленном порядке обновляет основные образовательные программы (в части состава дисциплин (модулей), установленные в учебном плане, и (или) содержание рабочих программ учебных курсов, предметов, дисциплин (модулей), программ учебной и производственной практики, методических материалов, обеспечивающих реализацию соответствующей образовательной технологии), с учетом развития науки, техники, культуры, экономики, технологий и социальной сферы.

4.11. Для всех форм получения образования действуют образовательные стандарты по направлениям рекомендованные Учебно-методическим объединением Университета (далее – УМО) и утвержденные Ученым советом Университета.

4.12. Сроки освоения образовательной программы высшего и послевузовского профессионального образования, начального и среднего профессионального образования по очной форме обучения устанавливаются в соответствии с образовательными стандартами.

4.13. Сроки обучения по очно-заочной (вечерней) и заочной формам, а также в случае сочетания различных форм обучения при реализации основных образовательных программ высшего профессионального образования, среднего профессионального образования могут увеличиваться до 1 года по сравнению со сроками обучения по очной

билими бар адамдар Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык тездетилген программалар боюнча жогорку кесиптик билим ала алышат.

5. УНИВЕРСИТЕТКЕ КАБЫЛ АЛУУ ТАРТИБИ

5.1. Өзгөчө макамга ылайык Университет Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына жана ушул Уставга ылайык Университетке кабыл алуу эрежелерин өз алдынча иштеп чыгат жана бекитет. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган менен макулдашуу боюнча Кыргыз Республикасынын өкмөтү тарабынан белгиленүүчү кабыл алуу тартибине каршы келбеген ар жылдык кабыл алуу эрежелерин иштеп чыгат жана бекитет.

5.2. Университет өзгөчө макамга ылайык студенттердин санын өз алдынча аныктайт жана акы төлөнүүчү негизде мектепке чейинки, башталгыч жалпы, негизги жалпы, орто жалпы, башталгыч кесиптик, орто жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча окууга студенттерди (окуучуларды) кабыл алуу планын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Университеттин локалдык ченемдик актыларынын негизинде, окуу процессин жүргүзүүнүн чектелген ченемдерине ылайык университет тарабынан белгиленет жана бекитилет.

5.3. Университеттин локалдык нормативдик актыларында көрсөтүлгөн талаптарга ылайык Университет окуу программаларына кабыл алууну жарыялайт.

5.4. Университетке кабыл алууда окууга тапшырып жаткандарды жана (же) алардын ата-энелерин (мыйзамдуу өкүлдөрүн) ушул Устав, билим берүү ишин жүргүзүүгө лицензиясы, университеттин аккредитациялоо жеңүдө күбөлүгү жана билим берүү процессин регламенттеген башка документтер менен тааныштырууга милдеттүү.

5.5. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында башкача каралбаса, окууга тапшыруучулардын арыздары боюнча университетке кабыл алуу конкурстук негизде жүргүзүлөт. Конкурстун шарттары жарандардын билим берүү жаатындагы укуктарын сактоого кепилдик бериши жана

форме.

4.14. Лица, имеющие среднее профессиональное образование соответствующего профиля и высшее профессиональное образование, могут получить высшее профессиональное образование по ускоренным программам в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

5. ПОРЯДОК ПРИЕМА В УНИВЕРСИТЕТ

5.1. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно разрабатывает и утверждает правила приема в Университет в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики и настоящим Уставом, не противоречащие действующему законодательству Кыргызской Республики и порядку приема, устанавливаемые Кабинетом Министров Кыргызской Республики по согласованию с уполномоченным государственным органом в области образования.

5.2. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно определяет количество обучающихся и утверждает план приема студентов (обучающихся) на обучение по программам дошкольного, начального общего, основного общего, среднего общего, начального профессионального, среднего и высшего профессионального образования на платной основе устанавливается Университетом в соответствии с предельными нормативами осуществления учебного процесса, не противоречащие действующему законодательству Кыргызской Республики и согласно локальным нормативным актам Университета.

5.3. Университет объявляет прием для обучения по образовательным программам согласно требованиям, указанных в локальных нормативных актах Университета.

5.4. При приеме Университет обязан ознакомить поступающих и (или) их родителей (законных представителей) с настоящим Уставом, лицензией на осуществление образовательной деятельности, со свидетельством об аккредитации Университета и другими документами, регламентирующими организацию образовательного процесса.

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында башкача каралбаса, тийиштүү деңгээлдеги билим берүү программаларын өздөштүрүүгө даярдалган, кыйла жөндөмдүү жарандарды кабыл алууну камсыздашы керек.

5.6. Жогорку кесиптик билим берүү программалар боюнча университетке орто жалпы билими жөнүндө аттестаты, кесиптик орто билими тууралуу диплому же кесиптик жогорку билими жөнүндө диплому бар Кыргыз Республикасынын жарандары кабыл алынат.

5.7. Чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар университетке Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, ошондой эле Кыргыз Республикасы катышкан эл аралык келишимдерде белгиленген тартипте кабыл алынат.

5.8. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жеңилдиктерди пайдаланган жарандар конкурстан тышкары кабыл алынат.

5.9. Университетке тапшырып жаткан адамдардын документтерин кабыл алууну уюштуруу, университеттин студенттеринин курамына кабыл алуу жол-жобосун жүргүзүү үчүн кабыл алуу комиссиясы түзүлөт. Документтерди кабыл алуу жана университетке кабыл алуунун университеттин ректору бекиткен жол-жобосу кабыл алуу эрежелери менен регламенттелет.

5.10. Студенттердин катарына кабыл алууга тандоо жана сунуштоо университеттин кабыл алуу комиссиясы тарабынан билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан белгиленген мөөнөттө жүргүзүлөт. Кабыл алуунун жыйынтыктарынын негизинде абитуриенттерди студенттердин катарына кабыл алуу жөнүндө буйрук чыгарылат.

5.11. Университет билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга студенттерди кабыл алуунун жүрүшү жөнүндө маалыматты жана тийиштүү формалар боюнча белгиленген мөөнөттөрдө кабыл алуу жөнүндө жыйынтыктоочу отчетту берет.

5.5. Прием в Университет по заявлениям поступающих проводится на конкурсной основе, если иное не предусмотрено действующим законодательством Кыргызской Республики. Условия конкурса должны гарантировать соблюдение прав граждан в области образования и обеспечивать зачисление наиболее способных граждан, подготовленных к освоению образовательных программ соответствующего уровня, если иное не предусмотрено действующим законодательством Кыргызской Республики.

5.6. В университет по программам высшего профессионального образования принимаются граждане Кыргызской Республики, имеющие аттестат о среднем общем образовании, диплом о среднем профессиональном образовании или диплом о высшем профессиональном образовании.

5.7. Иностранные граждане и лица без гражданства принимаются в Университет в порядке, установленном действующим законодательством Кыргызской Республики, а также международными договорами, участницей которых является Кыргызская Республика.

5.8. Вне конкурса принимаются граждане, пользующиеся льготами, установленными действующим законодательством Кыргызской Республики.

5.9. Для организации приема документов от лиц, поступающих в Университет, проведения процедуры зачисления в состав студентов Университета организуется приемная комиссия. Процедура приема документов и зачисления в Университет регламентируются правилами приема утвержденных ректором Университета.

5.10. Отбор и рекомендации к зачислению в число студентов проводится приемной комиссией Университета в сроки, установленные уполномоченным государственным органом в области образования. На основании результатов приема издается приказ о зачислении абитуриентов в число студентов.

5.11. Университет представляет в уполномоченный государственный орган в области образования информацию о ходе приема студентов и итоговую отчетность о приеме по формам и в установленные сроки.

6. УНИВЕРСИТЕТТЕН ЧЫГАРУУ ТАРТИБИ

6.1. Окуп жаткандар университеттен жеке арызы боюнча буйрук менен төмөндөгүдөй учурларда чыгарылышы мүмкүн:

- өз каалоосу менен (конкреттүү себептерин керсетпестен);
- башка окуу жайга которулгандыгына байланыштуу;
- ден соолугуна байланыштуу (медициналык мекеменин маалым каттарынын негизинде);
- үй-булөлүк шартына байланыштуу.

6.2. Университеттин локалдык ченемдик актыларына жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык администрациянын демилгеси боюнча окуудан чыгаруу тийиштүү окуу бөлүмүнүн жетекчисинин сунушу боюнча буйрук менен жүзөгө ашырылат.

6.3. Окуп жаткан адам окуудан чыгарылган учурда ага билими тууралуу документинин түп нускасы жана суроо-талабы боюнча белгиленген үлгүдөгү академиялык маалым кат берилет.

7. УНИВЕРСИТЕТТЕГИ ОКУУ ПРОЦЕССИН УЮШТУРУУ

7.1. Университеттин окуу процесси окуп жаткандардын кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүсү үчүн зарыл шарттарды камсыз кылуучу окутуу каражаттарын, формаларын жана методдорун педагогикалык жактан негизделген тандоонун негизинде курулат.

7.2. Университетте саясий ишке, диний пропагандага, ошондой эле адамдардын өмүрү же ден соолугу үчүн гуманитардык же коркунучтуу окутуу методдорун колдонууга жана жүргүзүүгө тыюу салынат.

7.3. Университетте тил саясаты Кыргыз Республикасынын Конституциясына жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

Университет ар бир студентке (окуучуга) мектепке чейинки билим берүүдөн тарта жогорку кесиптик билим берүүгө чейин мамлекеттик, расмий жана эл аралык тилдердин бирин үйрөнүшү үчүн шарттарды түзөт.

Тиешелүү шарттар болсо, окутуу ошондой эле ар кандай башка тилде да

6. ПОРЯДОК ОТЧИСЛЕНИЯ ИЗ УНИВЕРСИТЕТА

6.1. Обучающийся может быть отчислен из Университета по личному заявлению приказом:

- по собственному желанию (без указания конкретных причин);
- в связи с переводом в другое учебное заведение;
- по состоянию здоровья (на основании справки медицинского учреждения);
- в связи с семейными обстоятельствами.

6.2. Отчисление по инициативе администрации осуществляется приказом, по представлению руководителя соответствующего учебного подразделения в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета.

6.3. При отчислении обучающегося, ему (ей) выдается подлинник документа об образовании и по его (ее) запросу – академическая справка установленного образца.

7. ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В УНИВЕРСИТЕТЕ

7.1. Учебный процесс в Университете строится на педагогически обоснованном выборе средств, форм и методов обучения, обеспечивающем обучающимся необходимые условия для освоения профессиональных образовательных программ.

7.2. В Университете запрещается политическая деятельность, религиозная пропаганда, а также использование и проведение антигуманных или опасных для жизни или здоровья людей методов обучения.

7.3. Языковая политика в Университете осуществляется в соответствии с Конституцией Кыргызской Республики и действующим законодательством Кыргызской Республики.

Университет создает условия для обучения каждого студента (обучающего) государственному, официальному и одному международному языку, начиная с дошкольного образования до высшего профессионального образования.

жүргүзүлсө болот.

7.4. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, Университеттин локалдык нормативдик актыларына жана ушул Уставда аныкталган тартипте акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарын, анын ичинде акы төлөнүүчү кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтөт.

7.5. Университеттин өзүнө окуу жылынын узактыгын, окуу сабактарынын түрлөрүн, билимди контролдоо системасын камтыган окуу процессин уюштуруунун бардык маселелери Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жана университеттин ички ченемдик укуктук актылары менен регламенттелет.

7.6. Окуу процессин уюштуруу Университеттин ректору тарабынан бекитилген академиялык календардын негизинде ишке ашырылат.

Академиялык календарда окуу жылындагы сабактардын (семестрлердин), аралык жана жыйынтыктоочу аттестациялардын, кесиптик практиканын жана окуу ишинин башка түрлөрүнүн мезгили, эс алуу күндөрү (каникулдар жана майрамдар) көрсөтүлөт.

7.7. Университетте орто, жогорку кесиптик, жана ЖОЖдон кийинки билим берүүнүн билим берүү стандарттарына ылайык келген билим берүү программалары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын атайын чечимдери менен бекитилген программалар боюнча студенттерди даярдоо жүргүзүлөт.

Ар бир багыт (адистик) боюнча билим берүү программасынын мазмуну окуу планынын, бул окуу планына киргизилген бардык окуу дисциплиналарынын, практикалардын жумушчу программаларынын жана силлабустарынын комплексин камтыйт.

7.8. Кредиттик системаны колдонуу менен окутууда билим берүү программасы боюнча ар бир окуу жылына кабыл алынган студенттер үчүн семестрдик окуу планы түзүлөт. Ага ылайык окуу программалары боюнча студенттин өздөштүрүүсүн, жетишүүсүн баалоо үчүн модулдук баллдык-рейтингдик тамга системасы (мындан ары баллдык-рейтингдик) колдонулат. Бул семестрдик окуу планы студенттердин жекече окуу пландарын түзүүдө колдонулган негизги документ болуп саналат.

Обучение может проводиться также и на любом другом языке при наличии соответствующих условий.

7.4. Университет оказывает платные образовательные услуги, в том числе платные дополнительные образовательные услуги, в порядке, определенном действующим законодательством Кыргызской Республики, локальными нормативными актами Университета и настоящим Уставом.

7.5. Все вопросы организации учебного процесса в Университете, включающие в себя продолжительность учебного года, виды учебных занятий, систему контроля знаний, регламентируются нормативными правовыми актами Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета.

7.6. Организация учебного процесса в рамках одного учебного года осуществляется на основе академического календаря, утверждаемого ректора Университета.

В академическом календаре для очной и очно-заочной (вечерней) форм обучения отражаются периоды проведения учебных занятий (семестры), промежуточных и итоговой аттестаций, профессиональных практик и других видов учебной работы в течение учебного года, дни отдыха (каникулы и праздники).

7.7. Обучение в университете ведется по образовательным программам подготовки студентов соответствующим образовательным стандартам среднего, высшего профессионального образования и последипломного образования, а также по программам, утвержденным специальными решениями уполномоченного государственного органа в области образования Кыргызской Республики.

Образовательная программа по каждому направлению (специальности) содержит учебный план и совокупность рабочих программ и силлабусов всех учебных дисциплин и практик, включенных в этот учебный план.

7.8. При обучении с использованием кредитной системы составляется семестровый учебный план для студентов, зачисленных на каждый учебный год по образовательной программе. В соответствии с ним для оценки освоения, успеваемости студента по учебным программам используется модульная балльно-рейтинговая буквенная система (далее-

7.9. Ар бир окуу жылынын узактыгы жана мөөнөтү жаңы окуу жылы башталганга чейин 55-60 күндөн кечиктирбестен жарыяланат жана студенттерге жана окутуучуларга таанышууга жеткирилүүчү Академиялык календарда көрсөтүлөт. Окуу сабактарынын, аралык (экзамендик сессиялардын), жыйынтыктоочу аттестациялардын (мамлекеттик аттестациянын) жана каникулдардын узактыгы жумалар менен аныкталат. Окуу жылында теориялык окутуунун узактыгы 32-36 жума. Ар бир семестр 16-18 жуманы түзөт. Аралык текшерүүлөрдүн аралыктарынын узактыгы 2 жумадан кем эмес болот.

7.10. Ар бир семестрден кийин студенттерге каникул берилет, мында окуу жылындагы каникул мезгилинин узактыгы 7 жумадан кем эмес. кышкы сессиядан кийин 2 жумадан кем эмес болот.

7.11. 1 ECTS кредити 30 академиялык саатка барабар деп эсептелет. Академиялык сааттын узактыгы 45 мүнөт. Сабактарды жуптарда өткөрүүгө болот.

7.12. Ар бир студент тиешелүү билим берүү программасынын базалык жана семестрдик окуу планынын негизинде жекече окуу планын түзөт. Студент жекече окуу планында (мындан ары – ЖОП) чагылдырылган милдеттүү жана тандоо дисциплиналарынын (модулдарынын) керектүү санын тандайт. Студент ЖОП түзүү жана адистиктин семестрдик окуу планынын талаптарына ылайык окуу курсун бүтүрүү үчүн жооптуу жана милдеттүү болот.

Окуу жылынын же семестрдин ичинде эдвайзерлердин жетекчилиги астында студенттин жекече планы ар бир семестр үчүн түзүлөт жана окуу дисциплиналарын окуп үйрөнүүнүн тизмесин, санын жана ырааттуулугун аныктайт.

7.13. Университетте окуу сабактарынын төмөнкүдөй негизги түрлөрү бекитилет: лекция, практикалык сабак, лабораториялык иш, семинар, жекече сабактар, өз алдынча иш, окуу-изилдөөчүлүк жана илимий-изилдөөчүлүк иштер, окуу, өндүрүштүк, педагогикалык жана квалификация алдындагы практика, курстук иш (долбоор), квалификациялык иш, магистердик диссертация. Университет окуу сабактарынын башка түлөрүн да түзө алат.

7.14. Университет билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн

балльно-рейтинговая). Этот семестровый учебный план является основным документом, используемым студентами при составлении индивидуальных учебных планов.

7.9. Продолжительность и сроки каждого учебного года указывается в Академическом календаре. Продолжительность учебных занятий, промежуточных (экзаменационных сессий), итоговых аттестаций (государственная аттестация) и каникул определяется в неделях. Теоретическое обучение в учебном году составляет 32-36 недель. Продолжительность учебных занятий в каждом семестре составляет 16-18 недель. Промежуточная и итоговая аттестации имеют продолжительность – каждая не менее 2 недель.

7.10. Каникулы предоставляются студентам после каждого семестра, при этом продолжительность каникулярного времени в учебном году составляет не менее 7 недель, в том числе не менее 2 недель после зимней сессии.

7.11. 1 кредит ECTS принимается равным 30 академическим часам. Продолжительность академического часа устанавливается – 45 мин. Занятия могут проводиться в парах.

7.12. Каждый обучающийся самостоятельно формирует индивидуальную траекторию обучения на основании базового и семестрового учебного плана по программам. Обучающийся выбирает требуемое количество обязательных и элективных дисциплин (модулей), которые отражаются в индивидуальном учебном плане (далее – ИУП). Обучающийся несет ответственность за составление ИУП и полноту освоения курса обучения в соответствии с требованиями семестрового учебного плана специальности.

Индивидуальный план обучающегося определяет перечень, количество и последовательность изучения учебных дисциплин течение учебного года или семестра и составляется под руководством эдвайзеров на каждый семестр по форме.

7.13. В Университете устанавливаются следующие основные виды учебных занятий: лекция, практическое занятие, лабораторная работа, семинар, индивидуальное занятие, самостоятельная работа, учебно-исследовательская и научно-исследовательская работа, учебная,

сапатын сабакка жетишүүнүн учурдагы текшерүүсү, студенттерди аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо аркылуу баалайт.

7.15. Академиялык аралыкта студенттердин билими модулдук-рейтингдик система аркылуу бааланат. Студенттердин окуу жетишкендиктерин текшерүү үчүн студенттердин билимин баалоонун төмөнкүдөй түрлөрү каралган: учурдагы текшерүү; аралык текшерүү; жыйынтык текшерүү.

7.16. Университетте адистерди даярдоонун мөөнөттөрү жана деңгээли боюнча ар кандай интеграцияланган билим берүү программалары (дисциплиналар аралык, ЖОЖдор аралык, эл аралык, жакынкы жана алыскы өнөктөш ЖОЖдор менен биргелешкен) жана кошумча билим берүү программалары ишке ашырылышы мүмкүн.

7.17. Эки тараптуу жана көп тараптуу алмашуу программаларына катышкан жана биргелешкен билим берүү программалары боюнча окуп жаткан студенттерге алар башка жогорку окуу жайларында, анын ичинде чет өлкөлүк окуу жайларында окуган дисциплиналары университеттин локалдык ченемдик актыларында аныкталган тартипте эске алынат.

7.18. Университеттин тарбиялык милдеттери билим берүүнүн гуманисттик мүнөзүнөн, жалпы адамзаттык баалуулуктардын артыкчылыгынан келип чыгат, студенттер менен окутуучулардын биргелешкен окуу, илимий, чыгармачылык, өндүрүштүк жана коомдук ишмердүүлүгү аркылуу жүзөгө ашырылат.

7.19. Университеттин студенттеринин жана кызматкерлердин сырткы келбети тыкан, иштиктүү окуу жагдайына ылайык келүүгө тийиш, ал локалдык ченемдик актылар менен регламенттелет.

7.20. Студенттерди которуунун, окуудан чыгаруунун жана студенттердин катарына тикелөөнүн тартиби Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жана университеттин ички ченемдик укуктук актылары менен регламенттелет.

7.21. Окуунун стандарттык мөөнөтүнөн ашкан студент үчүн окуунун максималдуу мөөнөтү билим берүү уюму тарабынан өз алдынча аныкталат. Семестрге катталбаган студент академиялык тыныгууга чыгат. Академиялык тыныгуу билим берүү программасы боюнча билим

производственная, педагогическая и предквалификационная практика, курсовая работа (проект) квалификационная работа, магистерская диссертация. Университет может устанавливать и другие виды учебных занятий.

7.14. Университет оценивает качество освоения образовательных программ путем осуществления текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации обучающихся и итоговой аттестации выпускников.

7.15. Оценка знаний студентов осуществляется по модульно-рейтинговой системе в академическом периоде. Для проверки учебных достижений обучающихся предусмотрены следующие виды контроля знаний, обучающихся: текущий контроль, рубежный контроль, итоговый контроль.

7.16. В Университете могут быть реализованы различные по срокам и уровню подготовки специалистов интегрированные образовательные учебные программы (междисциплинарные, межвузовские, международные, совместные с вузами-партнерами ближнего и дальнего зарубежья) и программы дополнительного образования.

7.17. Студентам, участвующим в программах двустороннего и многостороннего обмена и обучающимся по совместным образовательным программам, перезачитываются дисциплины, изученные ими в другом высшем учебном заведении, в том числе зарубежном, в порядке, определяемом локальными нормативными актами Университета.

7.18. Воспитательные задачи Университета вытекают из гуманистического характера образования, приоритета общечеловеческих ценностей, реализуются в совместной учебной, научной, творческой, производственной и общественной деятельности обучающихся и преподавателей.

7.19. Внешний вид обучающихся и работников Университета должен быть аккуратным, соответствовать деловой учебной обстановке и регламентируется локальными нормативными актами Университета.

7.20. Порядок перевода, отчисления и восстановления студентов регламентируется нормативными правовыми актами Кыргызской

алуунун стандарттык мөөнөтүнөн ашпоого тийиш.

Университетте студенттерге медициналык көрсөткүчтөрү боюнча жана башка өзгөчө учурларда, Куралдуу Күчтөргө чакыруу мөөнөтүн кийинкиге калтыруу укугун сактоо менен белгиленген тартипте академиялык өргүү берилет.

7.22. Күндүзгү окуу формасында окуп жана мамлекеттик бюджеттин каражаттарынын эсебинен билим алган студенттер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана университеттин ички ченемдик укуктук актыларында белгиленген тартипте стипендиялар жана социалдык колдоонун башка чаралары менен камсыз кылынат.

7.23. Күндүзгү окуу формасында жана контракттык негизде билим алган студенттер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана университеттин ички ченемдик укуктук актыларында белгиленген тартипте социалдык колдоо менен камсыз кылынат.

7.24. Контракттык негиздеги окутууга акы төлөнөт. Окутуунун наркы келишимдик негизде аныкталат жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана университеттин ички ченемдик укуктук актыларына ылайык бекитилет.

7.25. Университет киреше алып келүүчү иштерден, ошондой эле жеке жана юридикалык жактар көрсөткөн кайрымдуулук жардамынан түшкөн каражаттардын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка булактардын эсебинен энчилүү стипендияларды, социалдык төлөмдөрдү жана материалдык колдоонун башка түрлөрүн белгилөөгө укуктуу.

7.26. Тиешелүү мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарынын деңгээлинде окуу планын жана программасын толук көлөмдө аткарган студенттерге жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны тапшырууга уруксат берилет. Мамлекеттик аттестациянын жыйынтыктары боюнча Мамлекеттик аттестациялык комиссия тарабынан бүтүрүүчүгө адистиги боюнча квалификацияны же багыты боюнча квалификацияны ыйгаруу жөнүндө маселе чечилет.

7.27. Университеттин бүтүрүүчүсүнүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген тартипте түзүлгөн Мамлекеттик аттестациялык комиссия тарабынан

Республики и локальными нормативными актами Университета.

7.21. Максимальный срок обучения обучающегося, превышающий нормативный срок обучения, определяется образовательной организацией самостоятельно. Студент, не зарегистрировавшийся на семестр уходит на академический перерыв. Академический перерыв не должен превышать нормативный срок обучения по образовательной программе.

По медицинским показаниям и в других исключительных случаях обучающимся Университета предоставляется академический отпуск в установленном порядке, с сохранением права отсрочки от призыва в Вооруженные силы.

7.22. Обучающиеся по очной форме и получающие образование за счет средств государственного бюджета, обеспечиваются стипендиями и иными мерами социальной поддержки в порядке, установленном действующим законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета.

7.23. Обучающиеся по очной форме и получающие образование на контрактной основе обеспечиваются социальной поддержкой в порядке, установленном действующим законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета.

7.24. Обучение на контрактной основе платное. Стоимость обучения определяется на договорной основе и утверждается согласно действующему законодательству Кыргызской Республики, локальными нормативными актами Университета.

7.25. Университет имеет право устанавливать именные стипендии, социальные выплаты и иные виды материальной поддержки за счет средств, полученных от приносящей доход деятельности, а также пожертвований от физических и юридических лиц, а также иных источников, не запрещенных действующим законодательством Кыргызской Республики.

7.26. Студенты, выполнившие в полном объеме учебный план и программу на уровне требований соответствующего образовательного стандарта, допускаются к сдаче итоговой государственной аттестации. По результатам государственной аттестации Государственной

ишке ашырылат.

7.28. Университет жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациядан ийгиликтүү өткөн бүтүрүүчүлөргө университеттин гербдик мөөрү менен күбөлөндүрүлүүчү тиешелүү деңгээлдеги билими жана (же) квалификациясы жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документ берет.

7.29. Университетте билим алууну толук аяктабаган адамдарга белгиленген үлгүдөгү академиялык маалым кат берилет.

8. ОКУП ЖАТКАНДАРДЫН УКУКТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

8.1. Студент, угуучу, окуучу, магистрант, PhD-докторант, изденүүчү, абитуриент, докторант тиешелүү билим берүү программалары боюнча окуу үчүн ректордун буйругу менен Университетке белгиленген тартипте кабыл алынган адам болуп саналат.

8.2. Университеттин угуучулары болуп төмөнкү адамдар саналат:

- даярдоо курстарында окуган;
- квалификацияны жогорулатуу жана адистерди кайра даярдоо түзүмдүк бөлүмдөрүндө окуган.

Билим берүү кызматтарын алууга карата угуучулардын укуктук абалы тиешелүү окутуу формасындагы университеттин студенти статусуна ылайык келет.

8.3. Университетте окуп жаткандардын (окуучу, угуучу, студент, магистрант, аспирант, докторант) укуктары жана милдеттери колдонуудагы мыйзамдар. Устав, акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарын көрсөтүү жөнүндө келишим менен аныкталат.

8.4. Университетте окуп жаткандар төмөнкүлөргө укуктуу:

- сапаттуу билим алууга;
- коопсуз билим берүү чөйрөсүнө;
- ден соолукта, адеп-ахлактык жана руханий өнүгүүгө зыян келтирүүчү маалыматтан, пропагандадан жана үгүттөн коргоого;
- медициналык кароого жана медициналык биринчи жардамды уюштурууга;
- эксплуатациялоонун жана ден-соолукка зыян келтирүүчү аракеттердин ар кандай түрүнөн, ошондой эле дене бойлук жана психологиялык зомбулуктан, кадыр-баркты басмырлоодон коргоого;

аттестационной комиссией решается вопрос о присвоении выпускнику квалификации по специальности или квалификации по направлению.

7.27. Итоговая государственная аттестация выпускника Университета осуществляется Государственной аттестационной комиссией, созданной в порядке, установленном Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

7.28. Университет выдает лицам, успешно прошедшим итоговую государственную аттестацию, документ государственного образца о соответствующем уровне образования и (или) квалификации, заверенный гербовой печатью Университета.

7.29. Лицам, не завершившим образование в Университете, выдается академическая справка установленного образца.

8. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ОБУЧАЮЩИХСЯ

8.1. Учащимся, слушателем, студентом, магистрантом, PhD-докторантом, соискателем, аспирантом, докторантом является лицо, в установленном порядке зачисленное приказом ректора в Университет для обучения по соответствующим образовательным программам.

8.2. Слушателями Университета являются лица, обучающиеся:

- на подготовительных курсах;
- в структурных подразделениях повышения квалификации и переподготовки специалистов.

Правовое положение слушателей в отношении получения образовательных услуг соответствует статусу студента Университета соответствующей формы обучения.

8.3. Права и обязанности обучающихся (учащийся, слушатель, студент, магистрант, аспирант, докторант) в Университете определяются действующим законодательством Кыргызской Республики, Уставом, договором об оказании платных образовательных услуг и иными локальными нормативными актами Университета.

8.4. Обучающиеся в Университете имеют право на:

- качественное образование;
- безопасную образовательную среду;
- защиту от информации, пропаганды и агитации, наносящих вред

- адамдык кадыр-баркын урматтоого, өз көз караштарын жана ишенимдерин эркин туюнтууга;
- тиешелүү мамлекеттик билим берүү стандартынын жана билим берүү стандартынын талаптарынан төмөн болбогон билимге жана кесиптик көндүмдөргө ээ болууга;
- университеттин тиешелүү бөлүмдөрү менен макулдашуу боюнча, билим берүү стандартынын алкагында университет тарабынан сунушталган тандоо жана профилдер (адистиктер) боюнча курстардын топтомун тандоого;
- ушул стандарттардын алкагында жеке билим берүү кызматтарын, ошондой эле дистанттык билим берүү технологияларын колдонуу менен өнөктөш университеттердин биргелешкен билим берүү программаларын тандоо;
- кошумча билим берүү кызматтарын, анын ичинде акы төлөө негизинде дагы алууга;
- жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарын жана жогорку окуу жайынын студенти менен анын билим алуусуна, андан ары ишке орношуусуна көмөк көрсөтүүчү жеке же юридикалык жактын ортосунда түзүлгөн келишимдин шарттарын сактоо менен өзүнүн билим алуу программасынын мазмунун түзүүгө катышууга;
- профилди (адистигин) жана окутуу формасын тандоого;
- жыл сайын узактыгы 7 жумадан кем эмес каникулга;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана локалдык ченемдик актыларда аныкталган тартипте башка билим берүү программа боюнча окууга же башка ЖОЖго которулууга;
- университеттин ишине тиешелүү маселелерди талкуулоого жана чечүүгө, анын ичинде коомдук бирикмелер жана университеттин башкаруу органдары аркылуу катышууга;
- локалдык ченемдик актыларда аныкталган тартипте китепканаларды, маалымат фондуларын, окуу, илимий жана башка бөлүмдөрдүн кызмат көрсөтүүлөрүн акысыз пайдаланууга;
- илимий-изилдөө иштерине, конференцияларга, симпозиумдарга катышууга;

- здоровью, моральному и духовному развитию;
- медицинский осмотр и организацию первой медицинской помощи;
- защиту от любых форм эксплуатации и действий, наносящих вред здоровью, а также от физического и психологического насилия, унижения достоинства;
- уважение человеческого достоинства, свободное выражение собственных взглядов и убеждений;
- получение знаний и профессиональных умений не ниже требований соответствующего государственного образовательного стандарта и образовательного стандарта;
- выбора по согласованию с соответствующими подразделениями Университета, в рамках образовательного стандарта набора курсов по выбору и профилей (специализаций), предлагаемых Университетом;
- выбор в рамках этих стандартов индивидуальных образовательных услуг, в том числе в рамках совместных образовательных программ с вузами-партнерами с применением дистанционных образовательных технологий;
- посещение на платной основе дополнительных видов занятий, проводимых в Университете;
- на участие в формировании содержания своего образования при условии соблюдения требований образовательных стандартов высшего профессионального образования и условий договора, заключенного между студентом высшего учебного заведения и физическим или юридическим лицом, оказывающим ему содействие в получении образования и последующем трудоустройстве;
- выбора профиля (специализации) и формы обучения;
- на ежегодные каникулы продолжительностью не менее 7 недель;
- перевода на обучение по другой образовательной программе или в другой вуз, в порядке, определяемом действующим законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами;
- на участие в обсуждении и решении вопросов, относящихся к деятельности Университета, в том числе через общественные объединения и органы управления Университета;
- бесплатно пользоваться библиотеками, информационными фондами,

- өз иштерин жарыялоого, анын ичинде университеттин басылмаларына чыгарууга сунуштоого;
  - окуудагы өзгөчө ийгиликтери жана университеттин илимий- изилдөө, коомдук иштерине активдүү катышкандыгы үчүн моралдык жана (же) материалдык колдоого;
  - иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген коомдук уюмдарды түзүүгө;
  - окуу процессиндеги коопсуз шарттарга жана ден соолугун коргоого;
  - илимий изилдөөлөрдүн бардык түрлөрүнө, форумдарга, экспедицияларга, маданий агартуучулук иш-чараларга катышууга, кафедралардагы, илимий-изилдөө мекемелериндеги, конструктордук жана технологиялык уюмдардагы илимий-изилдөө иштерин аткарууга тартылууга;
  - Университеттин ишмердүүлүгүнүн маанилүү маселелерин талкуулоого жана чечүүгө катышууга;
  - Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына жана университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык жеңилдиктерге;
  - Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында, ушул Уставда жана локалдык ченемдик актыларда каралган башка укуктар.
- 8.5. Университетте окуп жаткандар төмөнкүлөргө милдеттүү:**
- ушул Уставды, ички тартип эрежелерин, башка локалдык ченемдик актыларды сактоого;
  - билим берүү стандарттарынын талаптарынын деңгээлинде теориялык билимдерге, кесиптик көндүмдөргө жана илимий изилдөөлөрдүн заманбап методдоруна ээ болууга, окуу планында каралган тапшырмалардын бардык түрлөрүн белгиленген мөөнөттө аткарууга;
  - эгерде локалдык ченемдик актыларда башкача каралбаса, окуу планында аныкталган окуу сабактарынын бардык түрлөрүнө милдеттүү түрдө катышууга;
  - коомдун моралдык жана адеп-ахлактык ченемдерин сактоого;
  - университеттин мүлкүнө аяр мамиле жасоого, материалдык зыян келтирилген учурда, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте анын ордун толтурууга.
  - жогорку квалификациядагы болочок адиске зарыл болгон илимий жана

- услугами учебных, научных и других подразделений в порядке, установленном локальными нормативными актами;
  - на участие в научно-исследовательских работах, конференциях, симпозиумах;
  - на представление своих работ для публикации, в том числе в изданиях Университета;
  - на моральное и (или) материальное поощрение за особые успехи в учебе и активное участие в научно-исследовательской и общественной работе Университета;
  - на создание общественных организаций, деятельность которых не противоречит действующему законодательству Кыргызской Республики;
  - на безопасные условия и охрану здоровья в процессе обучения;
  - на участие во всех видах научных исследований, в форумах, экспедициях, культурно-просветительных мероприятиях, на привлечение к выполнению научно-исследовательских работ на кафедрах, в научно-исследовательских учреждениях, конструкторских и технологических организациях;
  - участие в обсуждении и решении важнейших вопросов деятельности Университета;
  - льготы, в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета;
  - иные права, предусмотренные действующим законодательством Кыргызской Республики, настоящим Уставом и локальными нормативными актами.
- 8.5. Обучающиеся в Университете обязаны:**
- соблюдать настоящий Устав, правила внутреннего распорядка и иные локальные нормативные акты;
  - овладеть на уровне требований образовательных стандартов теоретическими знаниями, профессиональными навыками и современными методами научных исследований, выполнять в установленные сроки все виды заданий, предусмотренных учебным планом;
  - в обязательном порядке посещать все виды учебных занятий,

маданий дүйнө таанымга ээ болууга;

- окутуучулардын, окуп жаткандардын жана кызматкерлердин ар-намысын урматтоого;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка милдеттерди аткарууга.

8.6. Ушул Уставдын, ички тартип эрежелеринин, башка локалдык ченемдик актылардын талаптарын сактабаган, окуу планын белгиленген мөөнөттө аткарбаган окуучуларга Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана локалдык ченемдик актыларында каралган тиешелүү чаралар колдонулат.

8.7. Университеттин педагогикалык кадрларды, илимий жана илимий-техникалык кызматкерлерди даярдоо аспирантурада, докторантурада жана базалык докторантурада (PhD)/профиль боюнча докторанттар), ошондой эле окутуучуларды доктордук диссертацияларды даярдоо үчүн илимий кызматкер кызматына которуу, диссертациялык ишин аяктоо үчүн чыгармачылык өргүүлөрдү берүү (эмгек акысы сакталбайт) аркылуу Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

8.8. Илимдин кандидаты окумуштуулук даражасы бар жана илимдин доктору окумуштуулук даражасын изденип алууга жеке илимий-квалификациялык ишти (диссертацияны) даярдоо үчүн докторантурага кабыл алынган адамдар докторанттар болуп саналат.

Илимдин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жекече илимий-квалификациялык ишти (диссертацияны) даярдоо үчүн аспирантурада окуп жаткан жогорку кесиптик билими бар адамдар аспиранттар болуп саналат.

Жогорку кесиптик билими бар, базалык докторантурада окуган жана философия доктору (PhD)/профиль боюнча доктор квалификациясын даражасын изденүү үчүн диссертация даярдап жаткан адамдар философия доктору (PhD)/профиль боюнча доктору болуп саналат.

8.9. Аспирантурага, докторантурага жана базалык докторантурага (PhD)/профиль боюнча) кабыл алуу, окутуу жана чыгаруу тартиби, аспиранттардын, докторанттардын, философия докторанттардын (PhD)/профиль боюнча докторанттардын башка укуктары жана

определенных учебным планом, если иное не предусмотрено локальными нормативными актами;

- соблюдать моральные и нравственные нормы общества;

- бережно относиться к имуществу Университета, а в случае причинения материального ущерба – возместить его в порядке, установленном действующим законодательством Кыргызской Республики;

- иметь научный и культурный кругозор, необходимый для будущего специалиста высокой квалификации;

- уважать честь и достоинство преподавателей, обучающихся и сотрудников;

- выполнять другие обязанности, предусмотренные действующим законодательством Кыргызской Республики.

8.6. К обучающемуся, не выполнившему в установленные сроки учебный план, не соблюдающему требования настоящего Устава, правил внутреннего распорядка, иных локальных нормативных актов, применяются меры в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами.

8.7. Подготовка педагогических кадров, научных и научно-технических работников Университета осуществляется в аспирантуре, докторантуре и базовой докторантуре (PhD)/по профилю, а также путем перевода преподавателей на должности научных сотрудников для подготовки докторских диссертаций, предоставления творческих отпусков (без сохранения заработной платы) для завершения работы над диссертациями в порядке, установленном действующим законодательством Кыргызской Республики.

8.8. Докторантами являются лица, имеющие ученую степень кандидата наук и зачисленные в докторантуру для подготовки индивидуальной научно-квалификационной работы (диссертации) на соискание ученой степени доктора наук.

Аспирантами являются лица, имеющие высшее профессиональное образование, обучающиеся в аспирантуре для подготовки индивидуальной научно-квалификационной работы (диссертации) на соискание ученой степени кандидата наук.

Доктор философии (PhD)/докторами по профилю – являются лица,

милдеттери, алардын социалдык кепилдиктери жана жеңилдиктери Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленет.

8.10. Аспиранттар, докторанттар, философиянын докторлору (PhD)/профиль боюнча докторлору төмөнкүлөргө укуктуу:

- илимдин, техниканын жана маданияттын өнүгүшүнүн заманбап деңгээлине ылайык келген билим алууга;
- университеттин жабдууларын жана лабораторияларын пайдаланууга;
- университеттин иши боюнча маанилүү маселелерди талкуулоого катышууга;
- бекитилген квоталарга ылайык университеттин окумуштуулар кеңешине мүчөлүккө шайланууга, ошондой эле алардын кызыкчылыктарына тиешелүү маселелерди чечүүдө кафедралардын жыйындарына катышууга;
- локалдык ченемдик актыларда аныкталган тартипте китепканаларды, маалымат фондуларын, окуу, илимий жана башка бөлүмдөрдүн кызмат көрсөтүүлөрүн акысыз пайдаланууга;
- илимий-изилдөө иштеринин бардык түрлөрүнө, конференцияларга, симпозиумдарга катышууга, өз иштерин жарыялоого, анын ичинде университеттин басылмаларына сунуштоого.

8.11. Аспиранттар, докторанттар, философиянын докторлору (PhD)/профиль боюнча докторлор төмөнкүлөргө милдеттүү:

- жекече иш планынын бардык талаптарын аткарууга;
- ушул Уставдын талаптарын аткарууга, университеттин ички тартип эрежелерин сактоого;
- жүрүм-турумунда жалпыга бирдей кабыл алынган моралдык жана адеп-ахлактык ченемдерди жетекчиликке алууга;
- университеттин мүлкүнө аяр мамиле жасоого, материалдык зыян келтирилген учурда, Кыргыз Республикасынын мыйзамында аныкталган тартипте анын ордун толтурууга.

8.12. Ушул Уставдын, ички тартип эрежелеринин, башка локалдык ченемдик актылардын талаптарын сактабаган, аспиранттарга, докторанттарга жана базалык докторантуранын (PhD)/профиль боюнча докторлорго Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана локалдык ченемдик актыларында каралган тиешелүү чаралар колдонулат.

имеющие высшее профессиональное образование, обучающиеся в базовой докторантуре и подготавливающие диссертацию на соискание уровня квалификации Доктора философии (PhD)/доктор по профилю.

8.9. Порядок приема, обучения и отчисления из аспирантуры, докторантуры и базовой докторантуры (PhD)/доктора по профилю), другие права и обязанности аспирантов, докторантов, базовых докторантов (PhD)/доктора по профилю, их социальные гарантии и льготы устанавливаются действующим законодательством Кыргызской Республики.

8.10. Аспиранты, докторанты, доктора философии (PhD)/доктора по профилю имеют право:

- получать знания, соответствующие современному уровню развития науки, техники и культуры;
- пользоваться оборудованием и лабораториями Университета;
- участвовать в обсуждении важнейших вопросов деятельности Университета;
- в соответствии с установленными квотами быть избранными и членами Ученого совета Университета, а также участвовать на заседаниях кафедр при решении затрагивающих их интересы вопросов;
- бесплатно пользоваться библиотеками, информационными фондами, услугами учебных, научных и других подразделений в порядке, установленном локальными нормативными актами;
- принимать участие во всех видах научно-исследовательских работ, конференциях, симпозиумах, семинарах, представлять к публикациям свои работы, в том числе в изданиях Университета.

8.11. Аспиранты, докторанты, доктора философии (PhD)/докторы по профилю обязаны:

- выполнять все требования индивидуального плана работы;
- выполнять требования настоящего Устава, соблюдать Правила внутреннего распорядка Университета;
- в поведении руководствоваться общепринятыми нормами морали и нравственности;
- бережно относиться к имуществу Университета, а в случае причинения материального ущерба – возместить его в порядке, установленном

8.13. Доктордук диссертацияларды даярдоо үчүн илимдин актуалдуу маселелери боюнча илимий изилдөөнүн таанылган жыйынтыктарына ээ болгон илимдин кандидаттары үч жылга чейинки мүүнөткү илимий кызматкерлердин кызмат ордуларына которулушат.

8.14. Университеттин кызматкерлерине ченемдик укуктук жана локалдык ченемдик актыларга ылайык кандидаттык, доктордук диссертацияларын жана базалык докторлук (PhD)/профиль боюнча докторлору диссертацияларын жактоо үчүн чыгармачылык өргүүлөр берилет.

8.15. Университеттин алдында белгиленген тартипте илимдин доктору жана кандидаты окумуштуулук даражасын изденүү үчүн диссертацияларды жактоо боюнча диссертациялык кеңеш түзүлүшү мүмкүн. Диссертациялык кеңештин иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен регламенттелет. Философия доктору (PhD)/профиль боюнча доктору квалификациясы Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленген тартипте берилет.

9. УНИВЕРСИТЕТТИН ЖАМААТЫНЫН УКУКТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

9.1. Университеттин кызматкерлеринин укуктары жана милдеттери Кыргыз Республикасынын мыйзамдары, ушул Устав, жамааттык келишим, ички тартип эрежелери жана башка локалдык ченемдик актылар менен аныкталат.

9.2. Өзгөчө макамга ылайык, Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу аркылуу кызматкерлердин штаттык бирдигин Университет өз алдынча аныктайт.

Университетте илимий-педагогикалык (профессордук- окутуучулук курам, илимий кызматкерлер), административдик- чарбалык, окутуу-көмөкчү, инженердик-техникалык жана башка персоналдын кызмат орундары каралат.

9.3. Административдик-чарбалык, окутуу-көмөкчү, инженердик-техникалык жана башка персоналдын кызмат орундарын келишимдик негизде ээлешет.

9.4. Университет өзгөчө макамга ылайык профессордук-окутуучулук

законодательством Кыргызской Республики.

8.12. К аспирантам, докторантам и докторам философии (PhD)/докторам по профилю, не соблюдающим требования настоящего Устава, правил внутреннего распорядка, иных локальных нормативных актов, могут быть применены меры в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами.

8.13. На должности научных сотрудников, для подготовки докторских диссертаций, сроком до трех лет переводятся кандидаты наук, имеющие признанные результаты научных исследований по актуальным вопросам науки.

8.14. Творческие отпуска предоставляются сотрудникам Университета для защиты кандидатских, докторских диссертаций и базовой докторской диссертации (PhD)/ докторы по профилю в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета.

8.15. При Университете в установленном порядке может создаваться диссертационный совет по защите диссертаций на соискание ученой степени доктора и кандидата наук. Деятельность диссертационного совета регламентируется законодательством Кыргызской Республики. Квалификация доктора философии (PhD)/доктора по профилю присуждается в порядке, установленном Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

9. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ КОЛЛЕКТИВА УНИВЕРСИТЕТА

9.1. Права и обязанности работников в Университете определяются действующим законодательством Кыргызской Республики, настоящим Уставом, Коллективным договором, правилами внутреннего распорядка и иными локальными нормативными актами.

9.2. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно определяет штатную численность сотрудников по согласованию с Попечительским советом.

В Университете предусматриваются должности научно-педагогического (профессорско-преподавательский состав, научные

курамдын кызмат орундарын ээлөө тартибин өз алдынча аныктайт.

Профессордук-окутуучулук курамдын бош кызмат орундарын ээлөө келишимдик негизде жүргүзүлөт. Эмгек келишимин түзүүдөн мурда ОшМУнун профессордук-окутуучулук курамынын жылдык рейтингинин жыйынтыгы боюнча конкурстук тандоо жүргүзүлөт.

9.5. Университеттин окутуучуларын жана башка кызматкерлерин ишке кабыл алуу жана бошотуу Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык, ошондой эле келишимде каралган шарттарда жүргүзүлөт.

Ректор кафедранын окуу жүктөмүнүн кыскаргандыгына байланыштуу жана университеттин локалдуу ченемдик актысында белгиленген жылдык рейтингдин жыйынтыгы боюнча шайлануучу кызмат орундарына конкурс боюнча белгиленген мөөнөткө өткөн профессордук-окутуучулук курамды ээлеген кызматынан бошотот.

9.6. Университеттин илимий-педагогикалык кадрлары төмөнкүлөргө укуктуу:

- билим берүү стандарттарына ылайык билим берүү программаларын, окутуунун формаларын жана методдорун, окуу китептерин жана окуу куралдарын эркин тандоого;
- инновациялык методдорду жана технологияларды түзүүгө жана пайдаланууга, илимий-педагогикалык экспериментти өткөрүүгө, алдынкы педагогикалык тажрыйбаны окуу процессине киргизүүгө;
- билим алуучуларды билим алуудагы бийик жетишкендиктери жана башка ийгиликтери үчүн сыйлоого;
- жекече педагогикалык иш жүргүзүүгө, репетиторлук тартипте сабактарды жана Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында белгиленген тартипте тренингдерди өтүүгө;
- билим берүү уюмун башкарууга катышууга;
- үзгүлтүксүз кесиптик өнүгүүгө, методикалык колдоого жана насаатчылыкка;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акы төлөнүүчү өргүүгө;
- Университеттин окуу, илимий жана башка иштери боюнча маселелерди талкуулоого жана чечүүгө катышууга;

сотрудники), административно-хозяйственного, учебно-вспомогательного, инженерно-технического и другого персонала.

9.3. Должности административно-хозяйственного, учебно-вспомогательного, инженерно-технического и иного персонала замещаются на договорной основе.

9.4. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно определяет порядок замещение должностей профессорско-преподавательского состава.

Замещение вакантных должностей профессорско-преподавательского состава проводится на договорной основе. Заключению трудового договора предшествует конкурсный отбор по итогам ежегодного рейтинга профессорско-преподавательского состава ОшГУ.

9.5. Прием и увольнение преподавателей и других сотрудников Университета производится в соответствии с трудовым законодательством Кыргызской Республики, а также на условиях, предусмотренных договором и иными локальными нормативными актами Университета.

Ректор освобождает от занимаемой должности профессорско-преподавательский состав, прошедших по конкурсу на выборные должности в связи с сокращением учебной нагрузки кафедры в период назначенного срока и по результатам ежегодного рейтинга, установленный локальным нормативным актом Университета.

9.6. Научно-педагогический кадры Университета имеет право на:

- на свободу выбора образовательных программ, форм и методов обучения, учебников и учебных пособий в соответствии с образовательными стандартами;
- на создание и использование инновационных методов и технологий, проведение научно-педагогического эксперимента, внедрение передового педагогического опыта в учебный процесс;
- на поощрение за высокие образовательные и другие достижения обучающихся;
- на индивидуальную педагогическую деятельность, проведение занятий в порядке репетиторства и тренингов в порядке, установленном

- белгиленген тартипте маалымат фондуларын пайдаланууга, лабораториялардын, кабинеттердин, китепканалардын эсептөө борборлорунун, окуу, илимий, социалдык-тиричилик, маданий жана башка бөлүмдөрдүн кызмат көрсөтүүлөрүн колдонууга.

Педагогикалык кызматкер Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык айкалыштырып иштөө укугунан пайдаланат.

Билим алуучунун окуудагы жана башка бийик жетишкендиктери үчүн менчигинин түрүнө карабастан билим берүү уюмунун педагогикалык кызматкери билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын ведомстволук сыйлыктарына, мамлекеттик сыйлыктарга, ардак наамдарга жана өзгөчө белгилерге көрсөтүлөт.

9.7. Илимий кызматкерлер төмөнкүлөргө укуктуу:

- республикалык бюджеттен жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка булактардан каржылануучу илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык программалардын жана долбоорлордун конкурстарына катышууга;

- автордук укук жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык алар алган илимий жана илимий-техникалык натыйжаларга алардын авторлугун таанууга жана илимий, илимий-техникалык жана инновациялык иштин натыйжаларын коммерциялаштырууга;

- өзүнүн илимий көз караштарын эркин билдирүүгө жана алардын чыгармачылык эркиндигине кол салуудан коргоого, интеллектуалдык менчикти коргоого, илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын көз карандысыз экспертизалоого жана аларды ишке ашырууга;

- алдыңкы илимий-изилдөө уюмдарында, анын ичинде чет өлкөлөрдө такшалмадан өтүү, аспирантурада, докторантурада жана илимдин жана билим берүүнүн квалификациялык системасынын башка формаларында окуу, илимий/билим берүү уюмдарынын/донорлорунун эсебинен илимий форумдарга 3 жылда бирден кем эмес жолу катышуу аркылуу квалификацияны жогорулатууга;

- чет өлкөлүк кесиптештери менен илимий маалыматтарды алмашууга жана биргелешкен изилдөөлөрдү жүргүзүүгө, чет өлкөдөгү илимий уюмдарда иштөөгө жана белгиленген тартипте эл аралык илимий

налоговым законодательством Кыргызской Республики;

- на участие в управлении образовательной организацией;

- на непрерывное профессиональное развитие, методическую поддержку и наставничество;

- оплачиваемый отпуск в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

- участие в обсуждении и решении вопросов учебной, научной и других видов деятельности Университета;

- использование в установленном порядке помещений и информационных фондов, пользование услугами лабораторий, кабинетов, библиотек, вычислительных центров, учебных, научных, социально-бытовых, культурных и других подразделений.

Педагогический работник пользуется правом работы по совместительству в соответствии с Трудовым кодексом Кыргызской Республики и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

За высокие образовательные и иные достижения обучающихся педагогический работник образовательной организации независимо от форм собственности представляется к ведомственным наградам уполномоченного государственного органа в сфере образования, к государственным наградам, почетным званиям и специальным знакам, в соответствии локальным нормативным актам Университета.

9.7. Научные работники имеют право:

- на участие в конкурсах научных, научно-технических и научно-инновационных программ и проектов, финансируемых из республиканского бюджета и иных источников, не запрещенных законодательством Кыргызской Республики;

- на признание их авторства на полученные ими научные и научно-технические результаты в соответствии с законодательством Кыргызской Республики об авторском праве и коммерциализацию результатов научной, научно-технической и инновационной деятельности;

- на свободное изъяснение своих научных взглядов и защиту от посягательств на свободу их творчества, защиту интеллектуальной

басылмаларда макалаларын жарыялоого;

- илимий, анын ичинде чет өлкөлүк коомдоштуктарга кирүүгө же шайланууга;

- илимдин артыкчылыктуу багыттарын эске алуу менен изилдөө тематикасын жана методдорун өз алдынча аныктоого;

- жамааттарга эркин жана өз алдынча биригүүгө, юридикалык жакты жана илимий бирикмелерди, коомдук жана башка уюмдарды түзүүгө.

9.8. Университеттин илимий-педагогикалык кадрлары төмөнкүлөргө милдеттүү:

- окуу жана илимий процесстердин жогорку натыйжалуулугун камсыздоого жана окуп жаткандардын мамлекеттик стандарттардын талаптарынын денгээлинде окуу программаларын өздөштүрүүсүн камсыздоого;

- окутууну жогорку кесипкөйлүк денгээлде жүргүзүү;

- инклюзивдик билим берүүнүн принциптерин сактоого, билим берүүнү дифференциялоого жана жекелештирүүгө;

- окуп жаткандардын кесиптик билимин, көндүмүн жана сапатын, жарандык позициясын, жашоого жөндөмүн калыптандырууга;

- ата-энеге, коомдун башка мүчөлөрүнө, Кыргыз Республикасынын маданий-тарыхый баалуулуктарына, мамлекеттик түзүлүшкө урмат көрсөтүү духунда окуу-тарбиялык иштерди жүргүзүүгө, айлана-чөйрөгө аяр мамиле жасоого тарбиялоого;

- жалпы адамзаттык баалуулуктарды: боорукердикти, эмгекчилдикти, гуманизмди, мекенчилдикти, адилеттүүлүктү урматтоого көнүктүрүүгө жана коррупцияга чыдамсыздыкка тарбиялоого;

- окуп жаткандардын өз алдынчалуулугун, чыгармачылык жөндөмүн өнүктүрүүгө, аларга жогорку адеп-ахлак ченемдерин уйрөтүүгө;

- өзүнүн кесиптик билимин жана көндүмдөрүн дайыма өркүндөтүп турууга, өзүнүн квалификациясын жогорулатууга, окуп жаткандарды активдүү тартуу менен илимий изилдөөлөрдү жана чыгармачылык иштердин башка түрлөрүн жүргүзүүгө, Университеттин Уставынын ченемдерин аткарууга;

- билим алып жаткандардын ар-намысын жана кадыр-баркын урматтоого, өз ишинде гендердик зомбулуктун, басмырлоонун

собственности, независимую экспертизу результатов научных исследований и их реализацию;

- на повышение квалификации путем стажировки в ведущих научно-исследовательских организациях, в том числе за рубежом, учебу в аспирантуре, докторантуре и иных формах квалификационной системы науки и образования, участие в научных форумах за счет научной/образовательной организации/доноров не менее одного раза в 3 года;

- на обмен научной информацией и совместные исследования с зарубежными коллегами, работу в научных организациях за рубежом и публикацию в международной научной печати в установленном порядке;

- на вступление или избрание в научные сообщества, включая зарубежные;

- на самостоятельное определение тематики и методов исследования с учетом приоритетных направлений науки;

- на свободное и самостоятельное объединение в коллективы, создание юридического лица и научных объединений, общественных и иных организаций.

9.8. Научно-педагогические кадры Университета обязаны:

- обеспечивать высокую эффективность учебного и научного процессов и усвоение обучающимися образовательных программ на уровне требований образовательных стандартов;

- проводить обучение на высоком профессиональном уровне;

- соблюдать принципы инклюзивного образования, дифференциации и индивидуализации обучения;

- формировать у обучающихся профессиональные знания, навыки и качества, гражданскую позицию, способность к жизни;

- проводить учебно-воспитательную работу в духе уважения к родителям, другим членам общества, к культурно-историческим ценностям Кыргызской Республики, государственному устройству, воспитывать бережное отношение к окружающей среде;

- утверждать уважение к общечеловеческим ценностям: доброте, трудолюбию, гуманизму, патриотизму, справедливости и воспитывать нетерпимость к коррупции;

көрүнүшүнө жол бербөөгө, ошондой эле билим алып жаткандардын ортосунда мындай көрүнүштөргө бөгөт коюуга;

- педагогикалык этиканын ченемдерин сактоо;
- билим алып жаткандарды өз ара түшүнүшүү, тынчтык, элдердин ортосундагы ынтымак рухунда аң-сезимдүү жашоого даярдоого;
- билим алуучулардын жекече чыгармачылык шыктарын жана сынчыл ой жүгүртүүлөрүн өнүктүрүүгө көмөктөшүүгө.

9.9. Университеттин бардык кызматкерлери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарынын, ушул Уставдын, Университеттин ички эрежелеринин жана башка локалдык ченемдик актылардын талаптарын сактоого милдеттүү.

Эмгек тартибин бузгандыгы үчүн Университеттин кызматкерлери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарынын ченемдерине ылайык дисциплинардык жоопкерчиликке тартылышат.

9.10. Илимий кызматкерлер төмөнкүлөргө милдеттүү:

- илимий иштин башка субъекттеринин укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын сактоого;
- адамдын укуктарын жана эркиндиктерин бузбастан, башка адамдардын өмүрүнө жана ден соолугуна, ошондой эле айлана-чөйрөгө зыян келтирбестен илимий ишти жүзөгө ашырууга;
- илимий программаларга, долбоорлорго, квалификациялык илимий иштерге (диссертацияларга) жана илимий иштин башка натыйжаларына объективдүү экспертиза жүргүзүүгө.

9.11. Илимий кызматкерлери төмөнкүлөр боюнча жоопкерчиликти алат:

- жүргүзүлүп жаткан илимий изилдөөлөрдүн багыты, ыкмалары жана ишенимдүүлүгү жана алардын натыйжалары үчүн;
- финансылык каражаттарды максатсыз пайдалангандыгы үчүн;
- кесиптик этиканы жана моралдык баалуулуктарды бузгандыгы үчүн;
- өзү сунуш кылган илимий жана илимий-техникалык программалардын жана долбоорлордун экспертизасынын ишке ашырылышына, илимий жана илимий-техникалык натыйжаларга объективдүү баа берүү үчүн.

9.12. Педагогикалык, илимий жана илимий-техникалык кызматкерлерди даярдоо төмөнкү формаларда ишке ашат:

- развивать у обучающихся самостоятельность, творческие способности, прививать им высокие нравственные нормы;
- постоянно совершенствовать свои профессиональные знания и навыки, повышать свою квалификацию, проводить научные исследования и другие формы творческих работ, активно привлекая к ним обучающихся, выполнять нормы Устава Университета;
- уважать честь и достоинство обучающихся, не допускать проявления гендерного насилия, дискриминации в своей деятельности, а также предотвращать такие проявления между обучающимися;
- соблюдать нормы педагогической этики;
- готовить обучающихся к сознательной жизни в духе взаимопонимания, мира, согласия между народами;
- содействовать развитию индивидуальных творческих способностей и критического мышления обучающихся.

9.9. Все работники Университета обязаны соблюдать требования трудового законодательства Кыргызской Республики, настоящего Устава, Правил внутреннего распорядка Университета и других локальных нормативных актов Университета.

За нарушение трудовой дисциплины работники Университета привлекаются к дисциплинарной ответственности согласно норм трудового законодательства Кыргызской Республики.

9.10. Научные работники обязаны:

- соблюдать права и законные интересы других субъектов научной деятельности;
- осуществлять научную деятельность, не нарушая права и свободы человека, не причиняя вреда жизни и здоровью других лиц, а также окружающей среде;
- объективно проводить экспертизу научных программ, проектов, квалификационных научных работ (диссертаций) и других результатов научной деятельности.

9.11. Научные работники несут ответственность:

- за направленность, методы и достоверность проводимых научных исследований и их результаты;
- за нецелевое использование финансовых средств;

- докторантура жана аспирантура;
- базалык докторантура (PhD)/профиль боюнча докторанттар);
- илимдин доктору окумуштуулук даражасын изденүү үчүн диссертацияларды даярдоого илимий кызматкер кызмат орундарына которуу.

9.13. Профессордук-окутуучулук курамды кайра даярдоо жана квалификациясын жогорулатуу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

9.14. Административдик-чарбалык жана башка персоналдын укуктары жана милдеттери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдары, университеттин Уставы жана ички тартип эрежелери, кызматтык нускамалар менен аныкталат.

10. УНИВЕРСИТЕТТИН ИЛИМИЙ ИШИ

10.1. Университетте анын бардык окуу-илимий бөлүмдөрүндө милдеттүү түрдө, окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилген тематикалык пландарга ылайык адистерди даярдоонун ажырагыс бөлүгү болуп саналган фундаменталдык, изилдөө жана колдонмо илимий-изилдөөлөр ишке ашырылат.

10.2. Университетте илим-изилдөө иштерин жүзөгө ашыруунун негизги принциптери болуп окуу процесстери менен илимий проблематиканы интеграциялоо, студенттерди чыгармачылык иштерге жана илимий изилдөөлөргө катышууга тартуу, монографияларды, окуу китептерин жана окуу колдонмолорун жазуу болуп саналат.

10.3. Илим-изилдөө ишинин негизги милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат: теориялык жана колдонмо проблемаларды, жаңы технологиялардын илимий негиздерин иштеп чыгуу, илимий-методикалык мүнөздөгү изилдөө иштерин аткаруу, илимий билимдерди жайылтуу жана адистерди даярдоодо изилдөөчүлүктү камсыздоо, илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын практикага киргизүү, илимдин, техниканын жана маданияттын жетишкендиктерин пропагандалоо.

10.4. Университеттин илимий иштеринин негизги багыттары окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилет.

10.5. Университеттеги илимий иштерди профессордук-окутуучулук

- за нарушение норм профессиональной этики и нравственных ценностей;

- за необъективную оценку осуществления экспертизы представленных им научных и научно-технических программ и проектов, научных и научно-технических результатов.

9.12. Подготовка педагогических, научных и научно-технических работников осуществляется в следующих формах:

- докторантура и аспирантура;

- базовая докторантура (PhD/доктор по профилю);

- перевод на должности научных сотрудников для подготовки диссертаций на соискание ученой степени доктора наук.

9.13. Переподготовка и повышение квалификации профессорско-преподавательского состава осуществляются в установленном законодательством Кыргызской Республики порядке.

9.14. Права и обязанности административно-хозяйственного и иного персонала определяются трудовым законодательством Кыргызской Республики, Уставом и правилами внутреннего распорядка Университета, должностными инструкциями.

10. НАУЧНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УНИВЕРСИТЕТА

10.1. В Университете во всех его учебно-научных подразделениях, в обязательном порядке в соответствии с тематическими планами, утверждаемыми Ученым советом, осуществляются фундаментальные, поисковые и прикладные научные исследования, которые являются составной частью подготовки специалистов.

10.2. основополагающим принципом реализации научно-исследовательской деятельности в Университете является интеграция научной проблематики с учебным процессом, привлечение студентов к участию в творческой работе и научных исследованиях, написание монографий, учебников и учебных пособий.

10.3. Основными задачами научно-исследовательской работы являются: разработка теоретических и прикладных проблем, научных основ новых технологий, выполнение исследовательских работ научно-методического характера, распространение научных знаний и

курам, илимий кызматкерлер, докторанттар, аспиранттар, магистранттар, студенттер, ошондой эле сыргтан тартылган жогорку квалификациялуу изилдөөчүлөр жана адистер аткарышат.

10.6. Илимий иштин уюштуруучулук түзүмдөрүнүн негизин кафедралар жана лабораториялар, илимий-изилдөө борборлору жана институттар, маалыматтык жана инновациялык борборлор, окуу жана изилдөөчүлүк мүнөздөгү башка бөлүмдөр, докторантура жана аспирантура, диссертациялык кеңештер, басылма, илимий китепкана түзөт.

10.7. Университеттеги илимий иштер гранттардын жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка каржылоо булактарынын каражаттарынын эсебинен ишке ашырылышы мүмкүн, алар белгиленген тартипте илимий-педагогикалык кызматкерлерге же университетке өткөрүп берилет.

10.8. Университет профессордук-окутуучулук курамдын жана университеттин башка кызматкерлеринин, декторанттардын, аспиранттардын, магистранттардын, студенттердин жана башка жактардын илимий изилдөөлөрүнө ар тараптуу колдоо көрсөтүүнү камсыздайт.

10.9. Университет билим берүү иши менен катар илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык ишти жүзөгө ашырат, илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук иштерди, анын ичинде интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды ишке ашырууну жүргүзөт.

10.10. Университет, ошондой эле алардын илимий жана илимий-техникалык кызматкерлери республикалык бюджеттен жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка булактардан каржылануучу илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык программалар менен долбоорлордун конкурстарына катышууга укуктуу.

10.11. Университеттин илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык иши төрагадан, окумуштуу катчыдан жана илимдин багыттары боюнча жетектөөчү окумуштуулар болуп саналган мүчөлөрдөн турган университеттин илимий-техникалык кеңеши тарабынан башкарылат.

10.12. Илимий-техникалык кеңеш илимий гранттарды бөлүп берүүгө,

исследовательское обеспечение подготовки специалистов, внедрение в практику результатов научных исследований, пропаганда достижений науки, техники и культуры.

10.4. Основные направления научной деятельности Университета утверждаются Ученым советом.

10.5. Научную деятельность в Университете осуществляют: профессорско-преподавательский состав, научные сотрудники, докторанты, аспиранты, магистранты, студенты, а также привлекаемые со стороны высококвалифицированные исследователи и специалисты.

10.6. Основу организационной структуры научной деятельности составляют кафедры и лаборатории, научно-исследовательские центры и институты, информационные и инновационные центры, другие подразделения учебного и исследовательского характера, докторантура и аспирантура, диссертационные советы, издательство, научная библиотека.

10.7. Научная деятельность в Университете может осуществляться за счет грантов и средств из иных источников финансирования, не запрещенных законодательством Кыргызской Республики, которые в установленном порядке передаются научно-педагогическим работникам или Университету.

10.8. Университет обеспечивает всестороннюю поддержку научных исследований профессорско-преподавательского состава и иных работников Университета, докторантов, аспирантов, магистрантов, студентов и иных лиц.

10.9. Университет, наряду с образовательной деятельностью, осуществляют научную, научно-техническую и научно-инновационную деятельность, проводят научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы, в том числе реализацию прав на объекты интеллектуальной собственности.

10.10. Университет, а также их научные и научно-технические работники имеют право на участие в конкурсах научных, научно-технических и научно-инновационных программ и проектов, финансируемых из республиканского бюджета и иных источников, не запрещенных законодательством Кыргызской Республики.

илимий изилдөөлөрдүн деңгээлин жогорулатууга жана университеттин ичинде илимий изилдөөлөрдүн артыкчылыктуу багыттарын аныктоого жана алардын натыйжаларын өндүрүштүк жана социалдык чөйрөгө киргизүүгө ыйгарым укуктуу.

10.13. Илимий гранттар илимий жана илимий-техникалык изилдөөлөрдү жүргүзүүгө бөлүнөт жана университеттин ректору тарабынан университеттин камкорчулук кеңеши менен макулдашылган сметага ылайык университеттин атайын каражаттарынан каржыланат.

Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте илимий лабораторияларды, илимий-изилдөө институттарын, илимий-билим берүү борборлорун, тажрыйбалык өндүрүштөрдү, долбоорлоо-конструктордук уюмдарды, технопарктерди, технополистерди, ошондой эле илимий-билим берүү консорциумдарын, чарбалык коомдорду түзүүгө жана илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык иштин натыйжаларын ишке ашыруудан киреше алууга укуктуу.

10.14. Университет илимий-инновациялык өнүгүү үчүн бизнес түзүмдөрү жана ишканалар менен биргелешип иштөө үчүн жайларды жана жер участкаларды пайдалана алышат.

10.15. Университет атайын каражаттардын кеминде бир пайызын билим берүү уюмунун ичинде илимди өнүктүрүүгө бөлүүгө милдеттүү.

11. УНИВЕРСИТЕТТИ БАШКАРУУ

11.1. Университеттин өз алдынча башкаруу формалары болуп жалпы чогулуш, көзөмөлчүлүк, окумуштуулар, педагогикалык жана башка кеңештер же комитеттер саналат. Өз алдынча башкаруу органдарын шайлоонун тартиби жана алардын компетенциялары, кеңеш менен билим берүү уюмунун жетекчисинин ортосундагы ыйгарым укуктарды бөлүштүрүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана ушул Устав менен аныкталат.

11.2. Университеттин ишмердүүлүгүнө Кыргыз Республикасынын Билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан кызматка дайындалуучу жана бошотулуучу ректор түздөн-түз

10.11. Научная, научно-техническая и научно-инновационная деятельность университета управляется научно-техническим советом университета, состоящим из председателя, ученого секретаря и членов, являющихся ведущими учеными по направлениям науки.

10.12. Научно-технический совет уполномочен выделять научные гранты, повышать уровень научных исследований и определять приоритетные направления научных исследований внутри университета и внедрять их результаты в производственную и социальную сферы.

10.13. Научные гранты выделяются на проведение научных и научно-технических исследований и финансируются из специальных средств университета в соответствии со сметой, утвержденной ректором университета и согласованной с попечительским советом университета.

Университет вправе создавать научные лаборатории, научно-исследовательские институты, научно-образовательные центры, опытные производства, проектно-конструкторские организации, технопарки, технополисы, а также научно-образовательные консорциумы, хозяйственные общества в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики и получать доходы от реализации результатов научной, научно-технической и научно-инновационной деятельности.

10.14. Университет может использовать помещения и земельные участки для совместной работы с бизнес структурами и предприятиями для научно-инновационного развития.

10.15. Университет обязан выделять не менее одного процента от специальных средств на развитие науки внутри образовательной организации.

11. УПРАВЛЕНИЕ УНИВЕРСИТЕТОМ

11.1. Формами соуправления Университета являются общее собрание, Попечительский, Ученый, Педагогический и другие советы или комитеты. Порядок выбора органов соуправления и их компетенция, разграничения полномочий между советом и руководителем образовательной организации определяются действующим законодательством Кыргызской Республики и настоящим Уставом.

жетекчилик кылат.

Ректор 5 жылдык мөөнөткө кызматка дайындалат. Бир эле адам Университеттин жетекчисинин ишин он жылдан ашык жүргүзө албайт.

Университеттин ректору кызматынан бошотулган учурда Билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы ректордун милдеттерин убактылуу аткарууну проректорлордун бирине жүктөйт.

Университеттин ректору белгиленген тартипте аныкталган окуу, илимий, финансылык-чарбалык иш жана кадрлар менен иштөө чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузган учурда ээлеген кызматынан мөөнөтүнөн мурда бошотулушу мүмкүн.

Ректор Университет аккредитациядан өтпөгөн учурда же окуу жайынын статусу төмөндөгөндө мөөнөтүнөн мурда кызматтан бошотулат.

11.3. Университеттин ректору:

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана ушул Уставга ылайык өз ыйгарым укуктарын ишке ашырат;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык университеттин атынан чыгат, башка мамлекеттик уюмдарда, мекемелерде анын кызыкчылыктарын коргойт;
- университеттин ишинин натыйжалары, билим берүүнүн сапатынын жана адистерди даярдоонун мамлекеттик стандарттардын талаптарына шайкеш келүүсү үчүн жоопкерчилик тартат;
- белгиленген тартипте Университеттин уюштуруу түзүмүн аныктайт, координациялайт жана бекитет;
- Өзгөчө макамына жана Университеттин Уставына ылайык анын кадрдык курамын түзөт;
- Камкорчулар кеңеши менен макулдашуу боюнча Университеттин сметасын бекитет жана анын аткарылышын контролдойт;
- Өзгөчө макамына жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык Университеттин окуу иштери боюнча проректорун жана башка проректорлорду, башкы бухгалтерди, институттардын жана жогорку мектептердин директорлорун, факультеттердин декандарын жана кафедра башчыларын,

11.2. Непосредственное руководство деятельностью Университета осуществляет ректор, назначаемый и освобождаемый от должности уполномоченным государственным органом в области образования и науки Кыргызской Республики.

Ректор назначается на должность сроком на 5 лет. Одно и то же лицо не может осуществлять деятельность руководителя Университета более десяти лет.

В случае освобождения от должности ректора Университета уполномоченный государственный орган в области образования и науки временно возлагает исполнение его обязанностей на одного из проректоров.

В случае нарушений ректором Университета законодательства Кыргызской Республики в сфере учебной, научной, финансово-хозяйственной деятельности и работе с кадрами, выявленных в установленном порядке, может быть освобожден от занимаемой должности досрочно.

Ректор освобождается от должности досрочно и в случае, если Университет не прошел аккредитацию или снижается его статус.

11.3. Ректор Университета:

- осуществляет свои полномочия в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики и настоящим Уставом;
- действует в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики от имени Университета, представляет его интересы в других государственных и иных организациях, учреждениях;
- несет ответственность за результаты деятельности Университета, соответствие качества образования и подготовки специалистов требованиям образовательных стандартов;
- определяет, согласовывает в установленном порядке и утверждает организационную структуру Университета;
- в соответствии с особым статусом Университета, формирует в соответствии с Уставом Университета кадровый состав;
- по согласованию с Попечительским советом утверждает смету Университета и контролирует ее исполнение;

колледждердин жана лицейлердин директорлорун, филиалдардын, өкүлчүлүктөрдүн, борборлордун директорлорун жана башка түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилерин кызматка дайындайт жана бошотот;

- кызматкерлерди, алардын ичинде илимий-педагогикалык персоналды ишке кабыл алууну, иштен бошотууну жана башка кызматка которууну, Университеттин бардык кызматкерлери, анын ичинде филиалдардын жетекчилери, алардын орун басарлары менен болгон эмгек келишимдерин түзүүнү, өзгөртүүнү жана бузууну ишке ашырат;

- Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген тартипте жана ушул Уставдын негизинде мүлктү жана каражаттарды тескейт;

- келишимдерди түзөт, ишеним каттарды берет, банктарда эсептерди ачат жана кредиттердин бөлүштүрүүчүсү болуп саналат;

- Университеттин штаттык ырааттамасын жана ички эмгек тартибинин эрежелерин бекитет;

- өз компетенциясынын чегинде бардык кызматкерлер жана окуп жаткандар үчүн милдеттүү болгон буйруктарды чыгарат, көрсөтмөлөрдү берет;

- Университеттин локалдык ченемдик укуктук актыларын бекитет;

- ушул Уставга жана локалдык ченемдик актыларга ылайык университеттин проректорлоруна өзүнүн ыйгарым укуктарын (финансы жана кадр чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктарынан тышкары) өткөрүп бере алат.

11.4. Проректорлор Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык өз ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырышат жана жеке жоопкерчилик тартышат.

11.5. Проректорлор мөөнөттүк (ар жылдык) эмгек келишими боюнча ишке алынат, алардын мөөнөттөрүнүн аякташы ректордун ыйгарым укуктарынын аякташына туура келет.

11.6. Проректорлордун саны адистерди даярдоонун сапатын жогорулатуу жана Университетти өнүктүрүү максатындагы объективдүү зарылдыктардан алынып, Көзөмөлчүлүк кеңешинин макулдашуусу аркылуу Университеттин ректору тарабынан аныкталат.

11.7. Бардык түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери университеттин

- в соответствии с особым статусом Университета, действующим законодательством Кыргызской Республики, назначает и освобождает от должности проректора по учебной работе и других проректоров Университета, главного бухгалтера, директоров институтов и высших школ, деканов факультетов и заведующих кафедрами, директоров колледжей и лицеев, директоров филиалов, представительств, центров и руководителей иных структурных подразделений;

- осуществляет прием на работу, увольнение и перемещение на другую должность работников, в том числе научно-педагогического персонала, заключение, изменение и расторжение трудовых договоров со всеми работниками Университета, включая руководителей филиалов и их заместителей;

- распоряжается имуществом и средствами в установленном порядке действующим законодательством Кыргызской Республики и на основании настоящего Устава;

- заключает договоры, выдает доверенности, открывает в банках счета и является распорядителем кредитов;

- утверждает правила внутреннего трудового распорядка и штатное расписание Университета;

- издает в пределах компетенции приказы, дает указания, обязательные для всех работников и обучающихся;

- утверждает локальные нормативные акты Университета;

- может делегировать свои полномочия (за исключением полномочий в области финансов и кадров) проректорам Университета в соответствии с настоящим Уставом и локальными нормативными актами Университета.

11.4. Проректоры осуществляют свои полномочия и несут персональную ответственность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета.

11.5. Проректоры принимаются на работу по срочному (ежегодному) трудовому договору, срок окончания которого совпадает со сроком окончания полномочий ректора.

11.6. Количество проректоров определяется ректором Университета по согласованию с Попечительским советом, исходя из объективной

ректору тарабынан дайындалат жана ректор тарабынан бекитилген кызматтык нускамаларга ылайык укуктары менен милдеттеринин чегинде жетектешет. Түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык өз ыйгарым укуктарынын чегинде жеке жоопкерчилик алат.

11.8. Университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык окуу түзүмдөрүнүн жетекчилери (факультеттердин декандары, институттардын директорлору, жогорку мектептердин жана колледждердин директорлору) кызмат орундарына ректордун буйругу менен дайындалат жана бошотулат.

Окуу түзүмдөрүнүн жетекчилери менен жылдык рейтингдин, ишмердигинин натыйжалуулугунун көрсөткүчтөрүнүн (КРІ) жыйынтыгы боюнча Университеттин ректору мөөнөттүү (бир жылдык) эмгек келишимин түзөт.

Бир эле адам окуу бөлүмүнүн жетекчиси катары (факультеттин деканы, институттун директору, жогорку мектептин жана колледждин директору) ишмердүүлүгүн он жылдан ашык жүргүзө албайт (окуу бөлүмүнүн аталышын өзгөртүүнү, түзүмдүк бөлүмдүн – университеттин факультетинин же институтунун түзүмүн реструктуризациялоону эске алуу менен).

Окуу бөлүмүнүн жетекчиси кызмат ордуна университеттин локалдык ченемдик актыларында белгиленген талаптарга жооп берген башка талапкерлер жок болсо. Ректор бул кызматка учурда ээлеп турган окуу бөлүмүнүн жетекчисинин иштөө мөөнөтүн кийинки окуу жылына узартууга укуктуу.

Университеттин ректору окуу түзүмдүн жетекчисинин ээлеген кызматына ылайыктуулугун кароого укуктуу.

11.9. Университеттин өзгөчө макамына, локалдык ченемдик актыларына ылайык кафедра башчысы кызмат орунга ректордун буйругу менен дайындалат жана бошотулат.

Кафедра башчылары менен жылдык рейтингдин, ишмердигинин натыйжалуулугунун көрсөткүчтөрүнүн (КРІ) жыйынтыгы боюнча Университеттин ректору мөөнөттүү (бир жылдык) эмгек келишимин

необходимости с целью повышения качественной подготовки специалистов и развития Университета.

11.7. Руководители всех структурных подразделений назначаются ректором Университета и осуществляют руководство в пределах прав и обязанностей, в соответствии с должностными инструкциями, утвержденными ректором. Руководители структурных подразделений несут персональную ответственность в пределах своих полномочий в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и локальными нормативными актами Университета.

11.8. Руководители учебных подразделений (деканы факультетов, директора институтов, директора высших школ и колледжей) назначаются и освобождаются приказом ректора Университета, в соответствии с локальными нормативными актами Университета.

С руководителями учебных подразделений по результатам ежегодного рейтинга, результатов показателей эффективности деятельности (КРІ) ректор Университета заключает ежегодный трудовой договор.

Одно и то же лицо не может осуществлять деятельность руководителя учебного подразделения (декан факультета, директор института, директор высшей школы и колледжа) более 10 лет в совокупности в одном и том же учебном подразделении (с учетом переименования учебного подразделения, реструктуризации структурного подразделения – факультета или института Университета).

Если на должности руководителей структурных подразделений нет других кандидатов, отвечающих требованиям, установленным в локальных нормативных актах Университета. Ректор имеет право продлить срок пребывания на должность руководителя структурного подразделения, замещающего данную должность на следующий учебный год.

Ректор Университета рассматривает вопрос о соответствии руководителя учебного подразделения занимаемой должности.

11.9. В соответствии с особым статусом Университета на должность заведующего кафедрой назначается и освобождается приказом ректора Университета на основании локальных нормативных актов.

түзөт.

Бир эле адам бир эле кафедрада, жалпысынан 10 жылдан ашык кафедра башчысынын кызматын ээлей албайт (анын аталышынын өзгөрүүсүн жана реструктуризациялоосун эске алуу менен).

Кафедранын башчысынын кызмат ордуна университеттин локалдык ченемдик актыларында белгиленген талаптарга жооп берген башка талапкерлер жок болсо. Ректор бул кызматка учурда ээлеп турган кафедра башчысынын иштөө мөөнөтүн кийинки окуу жылына узартууга укуктуу.

Университеттин тийиштүү локалдык ченемдик актыларында белгиленген критерийлерге ылайык, аны ээлеген кызматына ылайыктуулугу жөнүндө маселени ректор кароого укуктуу.

11.10. Университетте проректорлордун, окуу түзүмдөрүнүн жетекчилеринин (факультеттердин декандары, институттардын, филиалдардын жана департаменттердин директорлору, жогорку мектептердин жана колледждердин директорлору) жана башка түзүмдүк бөлүмдөрүнүн, кафедра башчыларынын кызмат орундарына эмгек келишимдерин түзүү убактысына карабастан 65 жаштан ашпаган курактагы адамдар дайындалат. Ушул кызмат орундарын ээлеген жана ошол куракка жеткен адамдар квалификациясына туура келген башка кызматка билим берүү жөнүндө мыйзам менен белгиленген тартипте которулушат (Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын мүчө-корреспонденттерин жана академиктерин кошпогондо).

11.11. Окуу түзүмдөрүнүн жетекчилери (институттун, жогорку мектептин, филиалдын директору), кафедра башчылары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын, ушул Уставды жана Университеттин башка локалдык ченемдик актыларын бузган учурда ректор аларды ээлеген кызматтарынан бошотуу жөнүндө маселени кароого укуктуу.

11.12. Окуу, илимий-изилдөө, усулдук, илимий-педагогикалык кадрларды жыйнактоо жана даярдоо иштерин жалпы жетектөөчү шайлоо органы – Университеттин Окумуштуулар кеңеши жүргүзөт, анын төрагасы ректор болуп саналат.

11.13. Университеттин Окумуштуулар кеңеши коллегиялдуу башкаруу

С заведующими кафедрами по результатам ежегодного рейтинга, результатов показателей эффективности деятельности (KPI) ректор Университета заключает ежегодный трудовой договор.

Одно и то же лицо не может занимать должность заведующего кафедрой более 10 лет в совокупности на одной и той же кафедре (с учетом переименования кафедры и ее реструктуризации).

Если на должность заведующего кафедрой нет других кандидатов, отвечающих требованиям, установленным в локальных нормативных актах Университета. Ректор имеет право продлить срок пребывания на должности заведующего кафедрой, замещающего данную должность на следующий учебный год.

Согласно критериям, установленным в соответствующих локальных нормативных актах Университета, ректор имеет право рассмотреть вопрос о его соответствии занимаемой должности.

11.10. В Университете на должности проректоров, руководителей учебных подразделений (деканы факультетов, директора институтов, филиалов и департаментов, директора высших школ и колледжей) и других структурных подразделений, заведующих кафедр, замещаются лицами в возрасте не старше 65 лет независимо от времени заключения трудовых договоров. Лица, занимающие указанные должности и достигшие данного возраста, переводятся на иные должности, соответствующие их квалификации, в порядке и случаях, установленных законодательством об образовании (за исключением член-корреспондентов и академиков Национальной академии наук Кыргызской Республики).

11.11. Ректор имеет право рассмотреть вопрос об освобождении руководителей учебных подразделений (деканы факультетов, директора институтов, директора высших школ) Университета или заведующего кафедрой от занимаемой должности в случае нарушения ими действующего законодательства Кыргызской Республики, настоящего Устава и иных локальных нормативных актов Университета.

11.12. Общее руководство Университета в части учебной, научно-исследовательской, методической работы, комплектования и подготовки научно-педагогических кадров осуществляет выборный орган – Ученый

органы болуп саналат, анын компетенциясына төмөнкүлөр кирет:

- Университеттин финансылык мүмкүнчүлүгүн эске алуу менен Университеттин факультеттерин, кафедраларын, башка илимий жана окуу бөлүмдөрүн түзүү, таркатуу, бириктирүү, бөлүштүрүү боюнча маселелерди кароо жана сунуштарды иштеп чыгуу;

- Университетти өнүктүрүүнүн жылдык жана келечектеги пландарын бекитүү;

- Университеттин проректорлорунун, түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилеринин окуу, окуу-методикалык, илимий, финансы- чарбалык, тарбиялык иштер боюнча жана аларды андан ары жакшыртуу чараларын көрүү жөнүндө отчетторун угуу;

- Университеттин ректорунун ыйгарым укугунун мөөнөтү бүткөндө өзүнүн ишинин жыйынтыгы боюнча отчетун угуу;

- жумушчу окуу пландарын жана окуу процессинин графигин, тандоо боюнча сабактардын тизмесин билим берүү стандарттарына ылайык бекитүү;

- окуу сабактарынын программаларын, аспиранттардын, докторанттардын, изденүүчүлүрдүн жекече окуу пландарын бекитүү тартибин, ошондой эле магистрлердин жекече даярдоо пландарын жана алардын аткарылышын контролдоо тартибин аныктоо;

- окуу процессин уюштуруу жана оптималдаштыруу, окуу процессине натыйжалуу окутуу технологияларын киргизүү маселелерин кароо;

- илимий-изилдөө жана методикалык иштердин негизги багыттарын аныктоо, аларды жүргүзүүгө финансы жана эмгек ресурстарын бөлүштүрүү;

- Университеттин илимий жана окуу бөлүмдөрүнүн илимий-уюштуруучулук иштеринин натыйжалуулугун баалоо боюнча чечимдерди жана баалоонун негизинде аларды өнүктүрүүнүн максатка ылайыктуулугу жөнүндө чечимдерди кабыл алуу;

- профессордук-окутуучулук курамдын (профессор, доцент, улук окутуучу), кафедралардын башчыларынын, факультеттердин декандарынын, башка окуу жана илимий бөлүмдөрдүн жетекчилеринин кызмат орундарын ээлөөгө белгиленген тартипте конкурстук тандоолорду жүргүзүү боюнча отчетторду угуу;

совет Университета, председателем которого является ректор.

11.13. Ученый совет Университета является коллегиальным органом управления, в компетенцию которого входит:

- рассмотрение вопросов и выработка предложений по созданию, расформированию, укрупнению и разделению факультетов, кафедр, других научных и учебных подразделений Университета с учетом финансовых возможностей Университета;

- утверждение годовых и перспективных планов развития Университета;

- заслушивание отчетов проректоров, руководителей структурных подразделений Университета по учебной, учебно-методической, научной, финансово-хозяйственной и воспитательной деятельности и принятие мер по дальнейшему их совершенствованию;

- заслушивание отчетов ректора Университета по итогам его деятельности по истечении срока полномочий;

- утверждение в соответствии образовательными стандартами, рабочих учебных планов и графиков учебного процесса, перечня дисциплин по выбору;

- определение порядка утверждения программ учебных дисциплин, индивидуальных учебных планов аспирантов, докторантов, соискателей, а также индивидуальных планов подготовки магистров и порядка контроля за их выполнением;

- рассмотрение вопросов организации и оптимизации учебного процесса, внедрения в учебный процесс эффективных технологий обучения;

- определение основных направлений научно-исследовательских и методических работ, распределение финансовых и трудовых ресурсов на их проведение;

- принятие решений по оценке эффективности научно-организационной деятельности научных и учебных подразделений Университета и на основании оценки - решений о целесообразности их развития;

- заслушивание отчетов по проведению в установленном порядке конкурсных выборов на замещение должностей профессорско-преподавательского состава (профессора, доцента, старшего преподавателя);

- профессор жана доцент окумуштуу наамдарын изденүүчүлөрдүн иштерин кароо, белгиленген тартипте профессор жана доцент окумуштуу наамдарын ыйгаруу жана окумуштуулук наамды бекитүүгө сунуштоо;
- жогорку окуу жайдын илимий-педагогикалык кызматкерлеринин, аспиранттарынын, (PhD)/профиль боюнча докторанттарынын жана докторанттарынын, изденүүчүлөрүнүн делолорун кароо, алардын диссертациялык иштеринин темаларын) бекитүү/кайрадан бекитүү жана илимий жетекчилерин (кеңешчилерин) дайындоо /кайрадан дайындоо;
- студенттер, магистранттар жана аспиранттар үчүн түзүлүүчү энчилүү жана мамлекеттик стипендияларды берүү маселелерин кароо;
- Университеттин илимий-педагогикалык кадрларын мамлекеттик сыйлыктарга көрсөтүү жөнүндө иштерди кароо.

Окумуштуулар кеңешинин чечимдери Окумуштуулар кеңешинин кеңешке катышкан мүчөлөрүнүн жөнөкөй көпчүлүк добуштары менен кабыл алынат. Окумуштуулар кеңешинин чечими анын мүчөлөрүнүн үчтөн экисинен кем эмеси катышканда мыйзамдуу болуп саналат.

Окумуштуулар кеңешинин кадрларды тандоо, жайгаштыруу, иштен бошотуу, окуу, илимий, тарбиялык, каржылык-чарбалык жана ишмердүүлүктүн башка да түрлөрүнүн маселелери боюнча чечимдери Университеттин ректору бекиткенден кийин күчүнө кирет.

11.14. Университеттин Окумуштуулар кеңешин түзүү тартиби Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык бекитилүүчү жогорку окуу жайдын Окумуштуулар кеңеши жөнүндө жобо жана Университеттин Окумуштуулар кеңеши жөнүндө жобо менен жөнгө салынат.

11.15. Университеттин ишинин ачык-айкындыгын, көрсөтүлүүчү кызматтардын сапатын, ошондой эле бюджеттен тышкары каражаттарды пайдалануунун натыйжалуулугун жогорулатууга көмөк көрсөтүү максатында «Көзөмөлчүлүк кеңеши жөнүндө» мыйзамга, Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларына, ушул Уставга жана локалдык ченемдик актыларга ылайык кошо башкаруучу жана иш алып баруучу орган болуп саналган Көзөмөлчүлүк (камкордук) кеңеши түзүлөт.

11.16. Көзөмөлчүлүк кеңешинин милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат:

- рассмотрение дел соискателей ученых званий профессора и доцента, присуждение в установленном порядке ученых званий профессора и доцента и представление их к утверждению в ученном звании;
- рассмотрение дел научно-педагогических работников, аспирантов и докторантов, соискателей вуза, утверждение/переутверждение их тем диссертаций и назначение/переназначение научных руководителей (консультантов);
- рассмотрение вопросов присуждения именных и государственных стипендий, учреждаемых для студентов, магистрантов и аспирантов;
- рассмотрение дел о представлении научно-педагогических кадров Университета к государственным наградам и иные виды деятельности предусмотренные действующим законодательством Кыргызской Республики, локальными нормативными актами Университета.

Решения Ученого совета принимаются простым большинством голосов присутствующих на совете членов Ученого совета. Решение Ученого совета считается правомочным при присутствии не менее двух третей его членов.

Решения Ученого совета по вопросам подбора, расстановки, увольнения кадров, учебной, научной, воспитательной, финансово-хозяйственной и других видов деятельности вступает в силу после его утверждения ректором Университета.

11.14. Порядок формирования Ученого совета Университета регулируется Положением об Ученом совете Университета и Положением об Ученом совете высшего учебного заведения, утвержденным в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

11.15. В целях содействия повышению качества предоставляемых услуг, прозрачности деятельности Университета, а также эффективности использования внебюджетных средств формируется Попечительский совет, являющийся органом соуправления и действующий в соответствии с законом «О попечительском совете» и нормативно-правовыми актами Кыргызской Республики, настоящим Уставом и локальными нормативными актами Университета.

11.16. Задачами Попечительского совета являются:

- Университеттин ишмердүүлүгүн натыйжалуу уюштуруу үчүн шарттарды түзүүгө көмөктөшүү;
- Университетке анын уставдык максаттарына жана милдеттерине жетишүүсүнө көмөктөшүү;
- Университеттин жарандык коом уюмдары, ошондой эле эл аралык уюмдар менен натыйжалуу өз ара аракеттенүүсүнө көмөктөшүү;
- Университетти каржылоо үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген кошумча каржы булактарын тартуу.

11.17. Көзөмөлчүлүк кеңешинин ыйгарым укуктары:

- Университеттин уюштуруучу-башкаруучулук түзүмдөрүн иштеп чыгууга жана кабыл алууга көмөктөшөт;
- Университеттин өнүгүү стратегиясын иштеп чыгууга жана кабыл алууга, ошондой эле билим берүүчүлүк кызматтардын сапатын жогорулатууга көмөктөшөт;
- Университет үчүн тартылган бюджеттен тышкары каражаттарды чыгымдоо сметасынын аткарылышын карайт жана көзөмөлдүк кылат;
- каржы-чарбачылык ишмердүүлүккө тийиштүү болгон Университеттин локалдык ченемдик актыларын карайт;
- Университеттин өнүгүүсү үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген донорлорду (инвесторлорду, меценаттарды) жана каржылоонун башка булактарын издөө жана тартуу иштерин жүргүзөт.

11.18. Социалдык өнөктөштүктө кызматкерлердин өкүлү университеттин кесиптик бирлиги болуп саналат. Университеттин Кесиптик бирлигинин ишмердүүлүгү «Кесиптик бирликтер жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамы менен жөндөлөт.

11.19. Университетте окуу процессин эффективдүү уюштуруу, билим берүү программаларын өнүктүрүү, билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу аркылуу даярдалуучу адистердин сапатын жогорулатуу боюнча окуу-илимий, окуу-усулдук иш-чараларды координациялоочу Окуу-усулдук бирикме ишмердигин жүргүзөт. Окуу-усулдук бирикменин окуу-методикалык иштелмелери жана сунуштары Университеттин Окумуштуулар кеңешинин чечими менен бекитилет. Окуу усулдук бирикменин курамы университеттин алдыңкы тажрыйбалуу илимий-

- содействие созданию условий для эффективной организации деятельности Университета;
- содействие в достижении Университета их уставных целей и задач;
- содействие эффективному взаимодействию Университета с организациями гражданского общества, а также с международными организациями;
- привлечение дополнительных источников финансирования Университета, не противоречащих законодательству Кыргызской Республики.

11.17. Полномочия Попечительского совета:

- содействует разработке и принятию организационно-управленческой структуры Университета;
- содействует разработке и принятию Стратегии развития Университета, а также повышению качества предоставления образовательных услуг;
- рассматривает и осуществляет надзор за исполнением сметы расходов внебюджетных средств, привлечённых для Университета;
- рассматривает локальные нормативные акты Университета, касающиеся финансово-хозяйственной деятельности;
- осуществляет поиск и привлечение доноров (инвесторов, меценатов) и других источников финансирования на развитие Университета, не противоречащих законодательству Кыргызской Республики.

11.18. Представителем работников Университета в социальном партнерстве является профессиональный союз Университета. Деятельность Профессионального союза Университета регулируется Законом Кыргызской Республики «О профессиональных союзах».

11.19. При Университете функционирует Учебно-методическое объединение (УМО) ОшГУ, которое координирует учебно-научную, учебно-методическую деятельность по повышению качества подготовки специалистов путем совершенствования учебного процесса, развития образовательных программ, разрабатывает образовательные стандарты. Учебно-методические разработки и рекомендации УМО утверждаются решением Ученого совета Университета. В состав УМО входят передовые научно-педагогические кадры Университета, работодатели, представители отечественных и зарубежных ВУЗов, является

педагогикалык кадрларынан, иш берүүчүлөрдөн, ата мекендик жана чет өлкөлүк ЖОЖдордун өкүлдөрүнөн куралып, коллегиялдуу, көз карандысыз орган болуп эсептелет жана университеттин Окумуштуулар кеңешинин алдында түзүлөт. Окуу-методикалык бирикме өз ишмердигин Кыргыз Республикасынын учурда колдонуудагы мыйзамдарына, ушул Уставга жана университеттин жергиликтүү ченемдик укуктук актыларына ылайык жүргүзөт.

11.20. Университеттин алдында кеңешме орган – Административдик кеңеши ишмердигин жүргүзөт, анын чечимдери сунуштама мүнөзгө ээ болот. Административдик кеңештин жыйындарында Университеттин учурдагы негизги маселелери каралат. Административдик кеңештин курамы, анын укуктары жана милдеттери, жыйындарды өткөрүү регламенти жана чечимдердин кабыл алынышы Университеттин ректору тарабынан бекитилет.

11.21. Студенттердин укуктарын ишке ашырууда жана коргоодо студенттердин өкүлү университеттин студенттик кеңеши болуп саналат. Университеттин студенттик кеңеши ишмердүүлүгү «Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамы жана университеттин ректору бекиткен Студенттик кеңеш жөнүндө жобо менен жөндөлөт.

11.22. Билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзүүдө жана окуу-тарбия ишинде университетте Педагогикалык кеңеш түзүлүшү мүмкүн. Университеттин педагогикалык кеңешинин ишмердүүлүгү «Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамы жана университеттин ректору бекиткен Педагогикалык кеңеш жөнүндө жобого ылайык жүргүзүлөт.

11.23. Университеттин кызматкерлери тарабынан өздөрүнүн эмгектик милдеттерин аткарууга таандык болгон дисциплинардык жоопкерчиликти көзөмөлдөө максатында Эмгек тартиби жана этика боюнча комитет түзүлөт, анын ишмердүүлүгү Университеттин ректору бекиткен тиешелүү жобого ылайык жөнгө салынат. Комитет (комиссия) кесиптик уюм комитетинин макулдашуусу боюнча ректордун буйругу менен түзүлөт.

11.24. Жемкорлукту токтотуу максатында Университетте Антикоррупциялык комиссия түзүлөт, анын ишмердүүлүгү

коллегияльным и независимым органом. Учебно-методическое объединение ведет свою деятельность в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики, настоящим Уставом и локальными нормативными актами Университета.

11.20. При Университете функционирует совещательный орган – Административный совет, по решениям которого издаются приказы и постановления для дальнейшего рассмотрения на Попечительском или Ученом советах Университета. На заседаниях Административного совета рассматриваются основные вопросы текущей деятельности Университета. Состав Административного совета, круг его прав и обязанностей, регламент проведения заседаний и принятия решений утверждаются ректором Университета.

11.21. Представителем студентов Университета в защите и реализации прав студентов является Студенческий совет Университета. Деятельность студенческого совета Университета регулируется Законом Кыргызской Республики «Об образовании» и Положением студенческого совета Университета утвержденный ректором Университета.

11.22. В части образовательной деятельности и учебно-воспитательной работе в Университете может создан Педагогический совет. Деятельность педагогического совета Университета регулируется Законом Кыргызской Республики «Об образовании» и Положением педагогического совета Университета утвержденный ректором Университета.

11.23. С целью контроля дисциплинарной ответственности, надлежащего исполнения своих трудовых обязанностей работниками Университета создается Комитет (комиссия) по трудовой дисциплине и этике, деятельность которого регламентируется соответствующим положением, утверждаемым ректором Университета. Комитет (комиссия) создается приказом ректора по согласованию с профессиональным союзом Университета.

11.24. В целях предотвращения коррупции в Университете создается Антикоррупционная комиссия, деятельность которой регламентируется соответствующим положением, утверждаемым ректором Университета.

Университеттин ректору тарабынан бекитилген жобого ылайык жөнгө салынат. Антикоррупциялык комиссиянын ишинин жыйынтыктары профессордук-окутуучулук курамга жана кафедра башчыларына конкурстук шайлоолорду жана аттестацияларды өткөрүү учурунда, ошондой эле түзүмдүк бөлүктөрдүн жетекчилерине аттестация жүргүзүүдө эске алынат.

12. УНИВЕРСИТЕТТИН ФИНАНСЫ-ЧАРБАЛЫК ИШИ

12.1. Университеттин каржылоо булактары төмөнкүлөр болуп саналат:
- билим берүү, консультациялык, илимий-изилдөө, басма, өндүрүштүк-коммерциялык жана башка мыйзамдуу иштерден түшкөн өздүк, анын ичинде валюталык каражаттар;
- финансы-кредиттик мекемелердин кредиттери;
- ишканалар, уюмдар, коомдук фонддор, жеке адамдар (анын ичинде чет өлкөлүк) тарабынан кайтарымыз берилген каражаттар;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген башка булактар саналат.

12.2. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген чектерде оперативдүү башкаруу укугунун негизинде өзүнө бекитилген мүлккө ээлик кылат жана пайдаланат. Университет өзгөчө макамга ылайык Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу менен атайын каражаттардын эсебинен сатып алынган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктү өз алдынча тескөөгө (ажыратууга, өзгөртүүгө, ижарага берүүгө), ошондой эле кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктү ижарага берүүдөн келип түшкөн каражаттарды тескөөгө укуктуу.

12.3. Университет өзгөчө макамына ылайык атайын каражаттарды пайдалануу үчүн казыналык системадан тышкары мамлекеттин катышуусу менен коммерциялык банктарда банктык эсептерди ачат.

12.4. Университет өз милдеттенмелери, тескөөсүндөгү акча каражаттары боюнча жооп берет.

12.5. Уставдык ишин камсыз кылуу максатында университетке ыкчам башкаруу укугунда менчик укугундагы объектилер (имараттар,

Результаты работы антикоррупционной комиссии учитываются при проведении конкурсных выборов и аттестации профессорско-преподавательского состава и заведующих кафедрами, а также при аттестации руководителей структурных подразделений.

12. ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УНИВЕРСИТЕТА

12.1. Источниками финансирования Университета являются:

- в соответствии с особым статусом собственные и валютные средства, в том числе доходы, полученные от образовательной, консультативной, научно-исследовательской, издательской, производственно-коммерческой и другой законной деятельности;
- кредиты финансово-кредитных учреждений;
- средства, передаваемые безвозмездно предприятиями, организациями, общественными фондами, частными лицами (в том числе иностранными);
- другие источники, не противоречащие законодательству Кыргызской Республики.

12.2. Университет владеет и пользуется имуществом, закрепленным за ним на праве оперативного управления, в пределах, установленных действующим законодательством Кыргызской Республики.

В соответствии с особым статусом Университет имеет право самостоятельно по согласованию с Попечительским советом распоряжаться (отчуждать, менять, давать в аренду) движимым и недвижимым имуществом, приобретенным за счет специальных средств, а также распоряжаться средствами, полученными от сдачи в аренду движимого и недвижимого имущества.

12.3. В соответствии с особым статусом Университет открывает банковские счета в коммерческих банках с государственной долей участия вне системы казначейства для использования специальных средств.

12.4. Университет отвечает по своим обязательствам, находящимся в его распоряжении денежными средствами.

12.5. В целях обеспечения уставной деятельности за Университетом на

курулмалар, мүлк комплекстери, жабдуулар, ошондой эле керектөөчүлүк, социалдык, маданий багыттагы башка зарыл мүлктөр) бекитилип берилет.

12.6. Университетке бекитилген менчик объектилери анын ыкчам башкаруусунда болот жана билим берүүдөн тышкары башка максатта пайдалануу үчүн алынбайт. Университет ишенип берилген мүлктүн сакталышы жана натыйжалуу пайдаланылышы үчүн жоопкерчилик тартат.

12.7. Жеке жана юридикалык жактар тарабынан белек, кайрымдуулук түрүндө же мурас боюнча берилген акча каражаттарына, мүлктөргө жана башка менчик объектилерине, анын ишинин жыйынтыгы болгон интеллектуалдык жана чыгармачылык эмгектин продуктуна, ошондой эле университеттин жеке ишинен кирешелерге жана ушул кирешелерге алынган менчик объектилерине болгон менчик укугу университетке таандык.

12.8. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык анын ыкчам башкаруусуна берилген бардык мүлктү өз алдынча пайдаланат.

12.9. Университетке түшкөн бардык каражаттар анын кирешелери болуп эсептелет жана эмгек акы төлөөгө, окуу процессин жана илимий изилдөөлөрдү камсыздоо үчүн материалдык, техникалык жана окуу-методикалык базаны өнүктүрүүгө пайдаланылат.

12.10. Университет өзүнүн каражаттарын, анын ичинде университеттин кызматкерлеринин эмгек акысын төлөөгө жана материалдык өбөлгөлөөгө багытталган үлүшүн пайдалануу багытын жана тартибин өзү алдынча аныктайт, окуп жаткандарды жана кызматкерлерди социалдык колдоо боюнча чараларды иштеп чыгат жана ишке ашырат. Атап айтканда, университеттин кызматкерлеринин турак жай жана социалдык-тиричилик шарттарын жакшыртууну (социалдык багыттагы объектилерди, социалдык турак-жай ж.б. курууну) жүзөгө ашырат.

12.11. Бардык категориядагы кызматкерлерге материалдык өбөлгөлөөнүн жана материалдык жардамдын өлчөмдөрү университет тарабынан болгон каражаттардын чегинде өз алдынча белгиленет. Мында билим берүү уюмдарынын кызматкерлеринин мамлекеттик тарифтик ставкалары

праве оперативного управления закрепляются объекты права собственности (здания, сооружения, имущественные комплексы, оборудование, а также иное необходимое имущество потребительского, социального, культурного назначения).

12.6. Объекты собственности, закрепленные за Университетом, находятся в его оперативном управлении и не подлежат изъятию и используются в уставных целях. Университет несет ответственность за сохранность и эффективное использование вверенного имущества.

12.7. Университету принадлежат права собственности на денежные средства, имущество и иные объекты собственности, переданные ему физическими и юридическими лицами в форме дара, пожертвования или по завещанию, на продукты интеллектуального и творческого труда, являющиеся результатом его деятельности, а также на доходы от собственной деятельности Университета и приобретенные на эти доходы объекты собственности.

12.8. Университет самостоятельно использует все имущество, переданное в его оперативное управление в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

12.9. Все средства, поступающие в Университет, считаются его доходами и используются на оплату труда, на развитие материальной, технической и учебно-методической базы, для обеспечения учебного процесса и научных исследований.

12.10. Университет самостоятельно определяет направления и порядок использования своих средств, в том числе долю, направляемую на оплату труда и материальное стимулирование работников Университета, разрабатывает и реализует меры по социальной поддержке обучающихся и сотрудников. В частности, на улучшение жилищных и социально-бытовых условий жизнедеятельности сотрудников Университета (строительство объектов социального назначения, социального жилья и т.д.).

12.11. Размеры материального стимулирования и материальной помощи всем категориям работников устанавливается Университетом

(окутуучулардын эмгек акысынын саат боюнча ставкалары, кошумча акылар жана үстөктөр) жана кызматтык маяналары минималдык катары пайдаланышат.

12.12. Материалдык-техникалык базаны өнүктүрүү университет тарабынан өздүк жана тартылган каражаттардын эсебинен өз алдынча жүргүзүлөт. Жабдууларды сатып алууга, капиталдык оңдоо иштерине кетүүчү чыгымдардын өлчөмдөрү университет тарабынан өз алдынча, лимиттерди белгилебестен, университеттин белгиленген тартипте бекитилген кирешелер жана чыгашалар сметаларынын чегинде, финансы каражаттарына керектөөлөргө жана алардын болушуна жараша аныкталат.

12.13. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте кайрымдуулук иш-чараларын, аукциондорду жана башка ушул сыяктуу формадагы иштерди жүргүзө алат.

12.14. Университеттин акча каражаттарын сактоо жана эсептик, кредиттик жана кассалык операциялардын бардык түрлөрүн жүргүзүү үчүн банк жана башка кредиттик (аны ичинен валюталык) мекемелерде эсептери бар.

12.15. Университет көрсөткөн билим берүү кызматтарына акы төлөө улуттук валютада, Университеттин банк эсебине акча каражаттарын чегерүү, которуу аркылуу жүргүзүлөт.

12.16. Өзгөчө макамына ылайык Университет акы төлөнүүчү билим берүү жана башка кызматтарынын тарифтерин өз алдынча түзөт жана бекитет. Окуу үчүн акы төлөөнүн өлчөмү окуу жылына кирешелер жана чыгашалар сметасынын негизинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык аныкталат. Университет көрсөткөн акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарына тарифтеринин преysкуранты, ошондой эле кирешелердин жана чыгашалардын сметасы университеттин ректору тарабынан бекитилет. Акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарына тарифтердин экономикалык негиздемеси болуп университеттин тийиштүү кызмат көрсөтүүлөрдү аткарууга негизделген чыгымдарынын базасында аныкталуучу өздүк наркы эсептелет.

12.17. Акы төлөнүүчү билим берүү иши ишкердик катары каралбайт, андан алынган киреше толук көлөмдө билим берүү процессин камсыздоо

самостоятельно в пределах имеющихся средств. При этом государственные тарифные ставки (ставки почасовой оплаты труда преподавателей, доплаты и надбавки) и должностные оклады работников образовательных организаций используются как минимальные.

12.12. Развитие материально-технической базы осуществляется Университетом самостоятельно за счет собственных и привлеченных средств. Размеры расходов на приобретение оборудования, капитальный ремонт определяются Университетом самостоятельно, без установления лимитов, исходя из имеющейся потребности и наличия финансовых средств, в пределах, утвержденных в установленном порядке смет доходов и расходов Университета.

12.13. Университет может проводить в порядке, установленном действующим законодательством Кыргызской Республики, благотворительные мероприятия, аукционы и другие аналогичные формы деятельности.

12.14. Университет имеет счета в банковских и других кредитных учреждениях (в том числе и валютные) для хранения денежных средств и осуществления всех видов расчетных, кредитных.

12.15. Оплата образовательных услуг, оказываемых Университетом, производится в национальной валюте путем зачисления, перечисления или перевода денежных средств на банковский счет Университета.

12.16. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно формирует и утверждает тарифы на оказываемые платные образовательные и иные услуги. Размер платы за обучение определяется в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики на основании сметы доходов и расходов на учебный год. Преysкурант тарифов на платные образовательные услуги, оказываемые Университетом, а также смета доходов и расходов утверждаются ректором Университета. Экономическим обоснованием тарифов на платные образовательные услуги является их себестоимость, определяемая на базе обоснованных затрат Университета на выполнение соответствующих услуг.

12.17. Платная образовательная деятельность не рассматривается

боюнча чыгымдарды жабууга жумшалат.

12.18. Өзгөчө макамына ылайык Университет өз алдынча Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу боюнча сатып алууларды жүргүзүүнүн бекитилген ички эрежелерине ылайык сатып алууларды жүргүзөт.

12.19. Эгерде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында башкача каралбаса, Университеттин каржылык жана материалдык ресурстарын алып коюуга жол берилбейт.

12.20. Уставдык максаттарга жетүү үчүн университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана университеттин Уставы менен тыюу салынбаган ишкердикти жүргүзүүгө укуктуу.

12.21. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык бухгалтердик эсепти жана отчеттуулукту жүргүзөт.

12.22. Университетте бухгалтердик отчеттун маалыматтарынын аныктыгы үчүн жооптуу адамдар жана университеттин менчигин уурдоону жашыруу максатында отчетторду бурмалоого жол берген түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке тартылышат.

13. ЭЛ АРАЛЫК ИШ

13.1. Университет башталгыч, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүү, илимий, илимий-техникалык, окутуучулук жана башка иштер жаатында эл аралык кызматташтыкты Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, ошондой эле эл аралык келишимдерге ылайык төмөнкүлөр аркылуу жүргүзөт:

- студенттерди, магистранттарды, аспиранттарды, докторанттарды, базалык докторанттарды (PhD)/профиль боюнча докторанттар педагогикалык жана илимий кызматкерлерди эки жана көп тараптуу жиберүү программаларына катышуусу;

- чет өлкөлүк студенттерди, магистранттарды, аспиранттарды, докторанттарды жана базалык докторанттарды (PhD)/профиль боюнча докторанттар) окутуу;

- университеттин студенттерин, магистранттарын, аспиранттарын, докторанттарын жана базалык докторанттарын (PhD)/профиль боюнча

как предпринимательская деятельность, и получаемый от нее доход в полном объеме идет на возмещение затрат по обеспечению образовательного процесса.

12.18. В соответствии с особым статусом Университет самостоятельно по согласованию с Попечительским советом осуществляет закупки в соответствии с утвержденными локальными нормативными актами.

12.19. Финансовые и материальные средства Университета не подлежат изъятию, если иное не предусмотрено действующим законодательством Кыргызской Республики.

12.20. Для достижения уставных целей Университет вправе вести предпринимательскую деятельность, не запрещенную действующим законодательством Кыргызской Республики и Уставом Университета.

12.21. Университет осуществляет бухгалтерский учет и отчетность в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики.

12.22. Лица, ответственные в Университете за достоверность сведений бухгалтерской отчетности, и руководители структурных подразделений, допустившие искажения отчетности с целью сокрытия хищений собственности Университета, несут ответственность, предусмотренную действующим законодательством Кыргызской Республики.

13. МЕЖДУНАРОДНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

13.1. Университет осуществляет международное сотрудничество в области начального, среднего, высшего, послевузовского и дополнительного профессионального образования, научной, научно-технической, преподавательской и иной деятельности в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики, а также международными договорами посредством:

- участия в программах двустороннего и многостороннего обмена студентами, магистрантами, аспирантами, докторантами, базовыми докторантами (PhD)/докторантами по профилю) педагогическими и научными работниками;

- обучения иностранных студентов, магистрантов, аспирантов, докторантов и базовых докторантов (PhD)/докторанты по профилю);

- докторанттар) чет өлкөгө окууга жана стажировкага жиберүү;
- университеттин окутуучуларын, илимий кызматкерлерин жана башка кызматкерлерин чет өлкөгө жиберүү;
  - биргелешкен илимий изилдөөлөрдү, ошондой эле конгресстерди, конференцияларды, симпозиумдарды жана башка иш-чараларды өткөрүү;
  - эл аралык ассоциациялардын жана уюмдардын ишине катышуу;
  - башталгыч, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүүнү жакшыртуунун эл аралык программаларына катышуу;
  - эл аралык кызматташтыктын башка түрлөрүнө катышуу.

13.2. Университетте чет мамлекеттердин жарандарынын даярдоо, кайра даярдоо жана квалификациясын жогорулатуу, университеттин кызматкерлеринин чет өлкөдөгү окутуучулук жана илим-изилдөө иштери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жана мамлекеттер аралык макулдашуулардын, чет мамлекеттердин билим берүүнү башкаруучу тийиштүү органдарынын ортосундагы макулдашуулардын, ошондой эле университеттин чет өлкөлүк юридикалык жактар, анын ичинен окуу жайлар же чет өлкөлүк жарандар менен түзүлгөн келишимдеринин негизинде ишке ашырат.

13.3. Университет төмөнкүлөргө укуктуу:

- өкмөттүк эмес эл аралык уюмдарга кирүүгө;
- чет өлкөлүк өнөктөштөр менен биргелешип иштөө жөнүндө келишимдерди түзүүгө;
- чет өлкөлүк өнөктөштөрдүн катышуусу менен билим берүүчү түзүмдүк бөлүмдөрдү, борборлорду, лабораторияларды, технопарктерди жана башка бөлүмдөрдү түзүүгө;
- эл аралык билим берүү ассоциацияларына жана консорциумдарга катышууга;
- ар кандай булактардын эсебинен каржылануучу эл аралык билим берүү жана инвестициялык долбоорлорго катышууга.

- направления студентов, магистрантов, аспирантов, докторантов и базовых докторантов (PhD)/докторанты по профилю) Университета для обучения и стажировки за границу;
- направления преподавателей, научных сотрудников и иных работников Университета за рубеж;
- проведения совместных научных исследований, а также конгрессов, конференций, симпозиумов и других мероприятий;
- участия в деятельности международных ассоциаций и организаций;
- участия в международных программах совершенствования начального, среднего, высшего, послевузовского и дополнительного профессионального образования;
- участия в других видах международного сотрудничества

13.2. Подготовка, переподготовка и повышение квалификации граждан иностранных государств в Университете, преподавательская и научно-исследовательская деятельность работников Университета за рубежом осуществляются в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики и на основе межгосударственных соглашений, соглашений между соответствующими органами управления образованием иностранных государств, а также договоров, заключенных Университетом с иностранными юридическими лицами, в том числе учебными заведениями, или иностранными гражданами.

13.3. Университет имеет право:

- вступать в неправительственные международные организации;
- заключать с иностранными партнерами договоры о совместной деятельности;
- создавать с участием иностранных партнеров образовательные структурные подразделения, центры, лаборатории, технопарки и другие подразделения;
- участвовать в международных образовательных ассоциациях и консорциумах;
- участвовать в международных образовательных и инвестиционных проектах, финансируемых за счет средств различных источников.

14. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

14.1. Устав жана ага киргизилүүчү өзгөртүүлөр менен толуктоолор университеттин ректорунун сунушу боюнча Кыргыз Республикасынын билим берүү жагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан бекитилет.

14.2. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кайра уюштурулат жана өз ишин токтотот.

14. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

14.1. Устав и вносимые в него изменения и дополнения утверждаются уполномоченным государственным органом в области образования Кыргызской Республики по представлению ректора Университета.

14.2. Университет реорганизуется и прекращает свою деятельность в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики.